Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 27 июнь 1972 йил, сешанба | № 148 (15.319). | Баҳоси 2 тийин.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН ГАЗЕТАМИЗДА ҚАРДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ ҲАФТАЛИГИ ДАВОМ ЭТМОҚДА. БУГУН СССР ХАЛҚЛАРИ ҚАРДОШЛИК ОИЛАСИДА ҒОЯТДА БУЮК ЗАФАРЛАРНИ ҚЎЛГА КИРИТГАН ОЗАРБАЙЖОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ВА МЕҲНАТКАШ ОЗАРБАЙЖОН ХАЛҚИНИНГ СОЦИАЛИСТИК ЭКОНОМИКАНИ, ФАН ВА МАДАНИЯТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ СОҲАСИДА ЭРИШГАН КАТТА ҒАЛАБАЛАРИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛИНАДИ. ШУНИНГДЕК РЕСПУБЛИКА МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ КПСС XXIV СЪЕЗДИ ТАРИХИЙ ҚАРОРЛАРИНИ БАЖАРИШ ЙЎЛИДА ЭРИШАЕТГАН УЛУҒ ҒАЛАБАЛАРИ, РЕСПУБЛИКАНИНГ ЁРҚИН ИСТИҚБОЛИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛУВЧИ МАҚОЛА ВА МАТЕРИАЛЛАР ЁРИТИЛАДИ.

СССР—50

ОЗАРБАЙЖОН ҳафталиги

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ЯКУТИЯ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИГА ЯКУТИЯ АВТОНОМ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА ЯКУТИЯ АВТОНОМ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Якутия ишчилари, колхозчилари, зиёлилари, барча меҳнаткашларини буюк сана билан — Якутия Автоном Совет Социалистик Республикаси ташкил этилганлигининг эллик йиллиги билан қизғин кутлайдилар.

Улуғ Октябрь революцияси Ватанимизнинг барча меҳнаткашлари каби Якутиянинг меҳнаткаш халқини ҳам социал ва миллий асоратдан озод қилди, уни турмушни социалистик негизда қайта қуриш учун курашга отлантирди. Ленинча миллий сиёсат изчиллик билан амалга оширилиб келинганлиги натижасида якут халқи ўз давлатига эга бўлди, кўп миллатли социалистик Ватанимиз халқларининг интернационал қардошлик оиласига кирди.

Коммунистик партия раҳбарлигида Якутия АССР меҳнаткашлари катта ва шонли тарихий йўлни босиб ўтдилар. Улар революция ғалабаларини граждан уруши ва чет эл интервенцияси йилларида қаттиқ туриб фидокорона ҳимоя қилдилар, Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш ва социализм қуриш учун актив курашдилар, Улуғ Ватан урушининг машаққатли йилларида юксак ватанпарварлик, мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатдилар.

Чор Россиясининг қолоқ чекка ўлкаси бўлган Якутия Совет ҳокимияти йиллари мобайнида рус халқи ва мамлакатимиздаги бошқа халқларнинг беғараз қардошларча ёрдами туфайли саноати ривожланган, механизациялашган қишлоқ хўжалигига ва илғор маданиятга эга бўлган социалистик республикага айланди. Совет Якутиясида олтин ва олмос қазиб чиқарувчи, кўмир, газ қазиб чиқарувчи саноат, ўрмончилик саноати, электр энергетика ва қурилиш индустрияси янгидан барпо қилинди. Колхозлар ва совхозлар гўшт, сут, картошка, сабзавот етиштиришни ва давлатга сотишни йилдан йилга кўпайтирмоқдалар. Тайга ва тундра меҳнатчилари ҳақли равишда «юмшоқ олтин» деб номланган қимматли мўйналарни кўп миқдорда тайёрлаб бермоқдалар. Меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги тўхтовсиз ошмоқда. Ишчилар синфи вужудга келди ва мустаҳкамланди. Халқ зиёлилари ўсиб етишди. Маданий революцияни амалга ошириш давомида жуда кўп миқдорда умумий таълим мактаблари, ўрта махсус ўқув юртлари, медицина ва маданий оқартув муассасалари вужудга келтирилди, давлат университети, СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг филиали ва бир қанча илмий тадқиқот институтлари очилди ва самарали ишлаб турибди. Аҳоли ёппасига саводхон бўлиб қолди. Адабиёт ва санъат муваффақиятли ривожланмоқда.

Якутия АССРнинг муваффақиятлари Совет давлати ва ижтимоий тузумининг буюк афзалликларини, ленинча миллий сиёсат тантана қилганлигини, СССР халқларининг дўстлиги ва қардошлигини яққол кўрсатиб турибди.

Республика меҳнаткашлари КПСС XXIV съездининг қарорларини амалга ошира бориб, экономикани ривожлантириш суръатларини тезлаштириш учун, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини янада ошириш учун актив курашмоқдалар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Якутия АССР меҳнаткашларини давлатнинг юксак мукофоти — Октябрь Революцияси ордени билан чин кўнгилдан қутлайдилар ҳамда ишчилар, колхозчилар ва зиёлилар СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада область партия ташкилотининг раҳбарлигида янги-янги муваффақиятларга эришадилар, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини бажаришга, мамлакатимизда коммунистик қурилиш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

Яшасин Якутия Автоном Совет Социалистик Республикаси!

Яшасин Ватанимиз халқлари дўстлиги ва бахт-саодатининг мустаҳкам қалъаси — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Яшасин барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси Совет Иттифоқи ленинчи Коммунистик партияси!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** | **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЯКУТИЯ АВТОНОМ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИ ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Якутия АССР меҳнаткашлари коммунистик қурилишда эришган муваффақиятлари учун ва республика ташкил этилган куннинг 50 йиллиги муносабати билан **Якутия Автоном Совет Социалистик Республикаси Октябрь Революцияси** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1972 йил, 26 июнь.

ҒАЛЛА — ДАВЛАТГА

ҚЎШИМЧА МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

ҚАРШИ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Ульянов районидаги «Қарши» совхозининг ғаллакорлари ўрим-йиғимни ғоятда уюшқоқлик билан олиб бориб, давлатга дон топшириш йиллик планини ошириб бажардилар. Қабул пунктига планда кўзда тутилган 1100 центнер ўрнига 1300 центнер сара дон етказиб берилди.

Ғаллакорлар ўз имкониятларини чамалаб чиқиб, давлатга яна 400 тонна дон етказиб бериш мажбуриятини олдилар. Бундан ташқари келгуси йил ҳосили учун етарли уруғлик ва ем фонди ғамлаб қўйилади.

Шунингдек районидаги Ульянов номли совхоз ғаллакорлари ҳам дон топшириш йиллик планини ошириб бажарганликлари тўғрисида ғалаба рапорти бердилар.

П. ГАДОЕВ.

ПАРВАРИШ АВЖИДА

Учқўрғон районидаги янги ташкил этилган «СССР 50 йиллиги» колхози аъзолари мамлакатнинг ярим асрлик улуғ тўйига муносиб совға ҳозирлашга киришганлар. Тажрибали пахтакор Абдуғаффор Саматов бошлиқ бригада аъзолари 90 гектар майдонда мўл ҳосил учун кураш олиб бормоқдалар. А. Султонов, Т. Саримсоқов каби тракторчиларнинг ҳар бири кунига 7-8 гектар ердаги ғўзани культивация қилиб, мусобақада олдинги сафда бормоқдалар.

Х. ЧУТБОЕВ.

ҒАЙРАТ КЎРСАТИБ...

Денов районидаги «Ҳазорбоғ» совхози пахтакорлари «оқ олтин»дан юқори ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Гектаридан 40-50 центнердан пахта олишга аҳд қилган Х. Ҳамроев, У. Каримов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг ғўзалари гуллаяпти.

Июль — ҳосил тақдирини ҳал қилувчи ойдир. Буни ҳисобга олган Ё. Ҳамдамов, Р. Ҳайдаров, И. Саидов каби механизаторлар ҳар куни 8-10 гектар ерда чуқур культивация ўтказиб, ўсимликнинг тез ўсиб ривожланишига қулай шароит яратмоқдалар. М. Олимов, К. Турдиев каби уста сувчилар эса ҳар куни икки гектардан майдондаги ғўзаларни суғормоқдалар.

Совхозда июль — ғўза парваришида зарбдор ой деб эълон қилинган.

А. ОСТОНАҚУЛОВ,

Суратда: Боку шаҳрининг денгиз бўйи ҳамда Нефтчилар проспекти тасвирланган.

Ю. Рахиль фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ЯГОНА ОИЛАДА

Сулаймон ВЕЗИРОВ,
Озарбайжон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари

✦ ✦

«Озарбайжон Совет Республикаси номи билан Революцион Комитет Россия Социалистик Федератив Совет Республикасининг ўзаро ишонч ва бир-бирини эътироф қилишга асосланган мустаҳкам ва қардошлик иттифоқини таклиф қилади. Совет Россияси билан Совет Озарбайжони ишчилари ва деҳқонларининг кучлар бирлиги ва бир-бирини қўллаб-қувватлаши — Кавказда ва Шарқда ишчилар революцияси ғалабасининг мустаҳкам гаровидир».

Озарбайжон Революцион Комитетининг халққа қилган бу тарихий мурожаати Бокуда Совет ҳокимияти ғалаба қозонганидан кейинги иккинчи кун — 1920 йил 29 апрелда эълон қилинган эди.

Озарбайжон пролетариати ўтган асрдаёқ бошлаб юборган ва узоқ давом этган революцион курашини ғолибона туғаллади. Ана шу кураш ғоят юксалганлиги тўққизюзинчи йилларнинг бошига тўғри келади. Айни ўша вақтда Бокуда «Искра»нинг социал-демократик группаси ташкил этилди ва бу группа Ленин билан ёзишмалар олиб борди. Озарбайжон революционерлари ўша вақтда Бокуга ленинча «Искра»ни узлуксиз етказиб беришни йўлга қўйдилар ва яширин «Нина» босмахонасини барпо этдилар. Бу босмахона бутун Закавказьега марксча адабиёт тарқата борди.

Асрнинг бошларида Закавказье бўйлаб забастовка ҳаракатининг қудратли тўлқини мавж уриб кетди. Бу эса Боку пролетариатининг декабрдаги машҳур умумий забастовкаси билан нишонланди. Ишчилар бирлашиб хўжайинларга фақат иқтисодий талаблар қўйибгина қолмай, шу билан бирга сиёсий талаблар ҳам қўйдилар. Корхона эгалари чор маъмурларининг мададига таяниб, забастовкачиларни қўрқитишга ва уларнинг сафини бузишга интилдилар. Лекин озарбайжонлар ҳам, руслар ҳам, кўп миллатли Боку пролетариатининг бошқа намояндалари ҳам иғвогарликларга учмадилар. Хўжайинлар забастовкачиларнинг талабларини бажо келтиришга мажбур бўлди. 1904 йилнинг декабрь ойида Бокуда ишчилар билан корхона эгалари ўртасида биринчи коллектив шартнома имзоланди. Ишчиларнинг бу умумий иш ташлаши фақат Закавказьедагина эмас, шу билан бирга бутун Россияда ҳам революцион ҳаракатга ғоят катта таъсир ўтказди.

Боку пролетариатининг сабот-матонати, мардлиги, интернационализми граждан урушининг машаққатли йилларида ҳам намоён бўлди. 1918 йилда Боку Совет Россиясидан у ёнилғига жуда ҳам муҳтож бўлиб турган бир вақтда ажратиб қўйилди. Боку нефтчилари жуда қийин шароитларда Волга соҳилларига узлуксиз нефть етказиб беришни йўлга қўйдилар. Боку—Астрахань бўйлаб денгиз орқали нефть карвони бир неча ой мобайнида йўл босиб борди. Бу эса озарбайжонлик большевик ишчилардан кўпининг ҳаёти эвазига муяссар бўлди, лекин партия Боку пролетариати олдига қўйган вазифа бажарилди.

1920 йилнинг апрель ойида Озарбайжон мустақил социалистик ривожланиш йўлига тушиб олди. Озарбайжон ССРнинг суверенитети республиканинг Конституцияси билан мустаҳкамланди. Бу Конституция 1921 йилнинг май ойида Советларнинг Биринчи Бутуноварбайжон съездида қабул қилинди.

Халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш ҳамда Закавказье халқлари ўртасида чинакам тинчлик ва дўстликни қарор топтириш зарурлиги РСФСР билан мустаҳкам шартнома муносабатлари ўрнатиш билан бир қаторда Закавказье республикалари—Озарбайжон, Арманистон ҳамда Грузияни ягона ва мустаҳкам давлат иттифоқига бирлаштиришни тақозо этди.

Бу республикаларни бирлаштириш ғоясини В. И. Ленин илгари сурди. В. И. Ленин бу республикаларнинг иттифоқи ва қардошларча ҳамкорлигини Закавказьеда социалистик жамият барпо қилишнинг энг муҳим шартларидан бири деб билди.

1922 йилда Закавказье Социалистик Федератив Совет Республикаси тузилди. Бу учта республиканинг бундай ихтиёрий бирлашуви тенг ҳуқуқли ва мустақил миллатларнинг пролетар интернационализми негизларига асосланган иттифоқнинг ёрқин намунаси бўлди. Республикаларнинг давлат сифатида мустақил ривожланишида, Закавказье халқлари ўртасида қардошларча дўстлик ўрнатишда ҳам ЗСФСР ғоят катта аҳамиятга эга бўлди.

1937 йилнинг март ойида Советларнинг Бутуноварбайжон съезди Озарбайжон ССРнинг янги Конституциясини тасдиқлади. Шу билан бир вақтда СССРнинг 1936 йилги Конституцияси асосида Закавказье халқлари дўстлигини мустаҳкамлаш ва уларнинг кучғайратларини социализм қуриш учун бирлаштириш ишида жуда катта тарихий роль ўйнаган Закавказье федерацияси тугатилди ва Озарбайжон ССР, шунингдек Грузия ва Арманистон ССР ҳам тенг ҳуқуқли иттифоқдош республика сифатида бевосита СССР составига кирди.

КПСС ленинча сиёсатининг принциплари миллатларга нисбатан мажбур қилишнинг ҳамма ва ҳар қандай формаларини қатъиян инкор қилиш, халқларнинг тенг ҳуқуқлилиги ва суверенитетини ўз тақдирини ўзи белгилаш ишида эътироф қилишга, халқларнинг мустаҳкам бирлашуви фақат ихтиёрийлик ва ҳамкорлик негизларида амалга оширилиши мумкин, деган қоидани эътироф қилишга асосланади.

Ана шу доно сиёсат туфайли Озарбайжон халқи Советлар мамлакати барча халқларининг дўстона ёрдами ва мадади билан тарихан қисқа муддатларда социалистик индустрлаштириш, қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш ва жамиятни маданий жиҳатдан қайта ўзгартиришга муваффақ бўлди. Ана шуларнинг ҳаммаси социализм, пролетар интернационализми ғоялари тантанасининг ёрқин намунаси бўлди.

КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил топганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қарорида ҳам айтиб ўтилганидек, совет кишиси қайси миллат ва элатга мансуб бўлмасин, у аввало Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг граждани эканлиги билан фахрланади.

(Давоми 2-бетда).

ЎРТОҚ ФИДЕЛЬ КАСТРО МОСКВАГА КЕЛДИ

Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ва Куба Республикаси революцион ҳукуматининг бош министри ўртоқ Фидель Кастро Рус Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий дўстлик визити билан 26 июнда Москвага келди.

Куба Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида ҳурматли меҳмонни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комитетининг раиси А. Я. Пельше, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Н. Новиков, СССР министрлари, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Москва меҳнаткашларининг вакиллари ўртоқ Фидель Кастро Русни қизғин қарсаклар, табрик хитоблари билан кутиб олдилар.

Фидель Кастро Рус Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин ўртоқлар билан бирга аэродромдан Кремль томон йўл олади.

Автомашиналар кортежи ўтган кўчалар давлат байроқлари билан, испан ва рус тилларида «Хуш келибсиз, азиз кубалик дўстлар!», «Яшасин Совет — Куба бузилмас дўстлиги!», «Яшасин КПСС билан Куба Компартияси», «Социализм қураётган Куба Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи!» сўзлари ёзилган табрик транспарантлари билан безатилган эди.

Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Куба Республикаси революцион ҳукуматининг бош министри Фидель Кастро Русни табрикламоқ учун неча юз минглаб москваликлар кўчаларга чиққан эдилар. СССР ва Куба ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик, Совет Иттифоқи ва Куба Республикаси халқларининг қардошлик дўстлиги шарафига табрик сўзлари эшитилиб турди. (ТАСС).

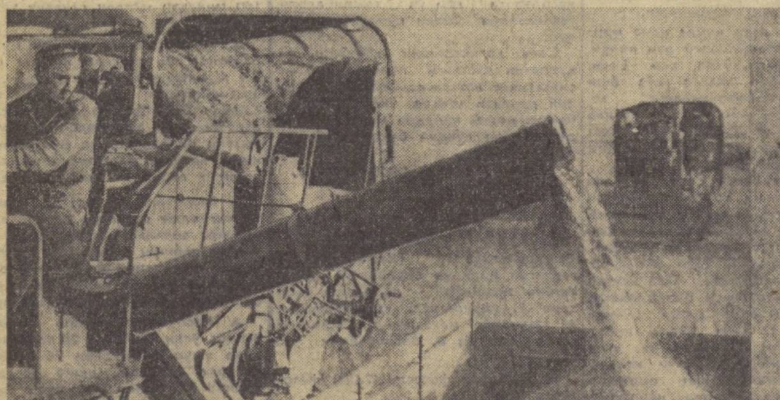

ХИРМОНГА БАРАКА!

Деҳқонга шундай сўзлар билан мурожаат қилсангиз, «Умрингизга барака» дейди қадоқ қўлларини пешонасига қўйиб. Ҳа, шу кеча-кундузда республикамиз ғаллазорларида айни қизғин палла. Ўрим-йиғим кун сайин қизитилмоқда. Йўлларда ғаллакорлар пешона тери билан етиштирган тилларанг буғдой ва арпани ортиб, тизилишиб кетаётган автомашиналарни кўриб, қалбдан қувонасиз.

Ғаллазорда иш қизғин. Пешонани тангиб комбайн штурвалини дадил бошқараётган механизатор олис-олисларга нигоҳ ташлайди, комбайнлар бир меъёрда ишламоқда, сердон бошоқлари осилиб турган ғалла пояларини кўриб мийиғида кулиб қўяди. Демак, деҳқон ўз меҳнатидан хурсанд. Бу — фидокорона меҳнатнинг самараси.

Шу кунларда Сирдарё областининг ғаллачилик хўжаликларида бўлсангиз, ғалла ўрим-йиғими жадал суръатлар билан олиб борилаётганлигининг гувоҳи бўласиз. Шундай хўжаликлардан бири — Зомин районидаги «Ударник» совхози. Совхоз ғаллакорлари бу йил 22 минг гектардан ортиқ ерга буғдой билан арпа экишган эди. Ниҳол тўлиқ ундириб олинганидан кейин унга ишлов бериш агротехника қоидалари асосида ўтказиб турилди. Ерни эъзозлаган ғаллакорларга она замин ҳам ўз саховатини аямади. Ҳосилнинг чўғини кўрган деҳқонлар Ватанга 11 минг тонна юқори сифатли дон етказиб бериш, ўзларини уруғлик фонди ва чорва молларини етарли ем билан таъминлаш мажбуриятини олган эдилар.

Совхозда етилган ҳосилни тез кунлар ичида ўриб-йиғиб олиш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқилди. Илғор комбайнчилар ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олдилар. Коммунист Кошиф Иброҳимов бу йил 630 гектар майдондаги ғаллани ўриб-янчиб беришга ваъда қилган эди. Фидокорона меҳнати билан ҳаммани қойил қолдираётган бу азамат ваъдасини амалий иши билан оқламоқда. Шунингдек, Сейбулла Норқулов, Нусреп Ғаффоров, Мажид Аҳмедовлар ҳам 500—630 гектар майдондаги ғаллани йиғиштириш юзасидан мажбурият олишиб ишлашяпти.

Илғор комбайнчиларнинг ташаббусига қўшилган С. Кулаев, К. Иброҳимов, С. Норқулов ва К. Холбоев ўртоқлар ҳам кундалик топшириқларини ошириб бажаришяпти. Пешқадам комбайнчиларнинг ҳар бири кунига 15-16 гектардан ғаллани ўриб-йиғиб беришмоқда.

Суратларда: Мажид Аҳмедов ва ўрим-йиғим пайти.

А. Горокрик фотолари, (ЎзТАГ).

СССР—50

ОЗАРБАЙЖОН ҲАФТАЛИГИ

ГУЛЛАБ-ЯШНАЁТГАН ДИЁР

ЯГОНА ОИЛАДА

(Боши 1-бетда)

Совет халқларининг дўстлиги дастлабки беш йилликлар мобайнида мустаҳкамланди, Улуғ Ватан уруши фронтларида тобланди. Маълумки, гитлерчилар Германияси ўзининг босқинчилик урушида СССРда миллий нифоқ чиқаришга умид боғлади, лекин фашизмнинг нияти барбод бўлди: совет кишилари ўз Ватанини ҳимоя қилишга бир ёқадан бош чиқариб отландилар. Урушнинг дастлабки давридаёқ Озарбайжон коммунистларидан 41 мингдан кўпроғи фронтга кўнгилли бўлиб кетди. Бу эса республика бутун партия ташкилотининг деярли ярмини ташкил этарди. Руслар, украинлар, белоруслар, грузинлар, арманилар—СССР барча халқларининг вакиллари билан биргаликда Озарбайжон жангчилари ҳам Советлар мамлакати учун мардонавор жанг қилдилар. Озарбайжоннинг неча ўнлаб фарзандлари Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини олишга, неча минглаб фарзандлари эса орден ва медаллар билан мукофотланишга сазовор бўлди.

Фашист босқинчиларни тор-мор келтириш ишида нефть диёри бўлган Боку қандай роль ўйнаганлигига ва аҳамият касб этганлигига баҳо бериш жуда қийин. Ўша вақтда совет фронтини ёнилғи билан узлуксиз таъминлаб туришдан иборат асосий вазифа Боку нефтчилари ва нефтни қайта ишловчилари зиммасига тушди. Совет Озарбайжонининг пойтахти — Бокунинг ишчилар синфи ўзининг революцион ва меҳнат анъаналарига содиқ бўлиб, ана шу мураккаб вазифани шараф билан адо этди.

Уруш тамом бўлганидан кейин вайрон бўлган хўжаликни фақат тиклашгина эмас, шу билан бирга мамлакатни иқтисодий жиҳатдан янада ривожлантиришнинг марраларини ҳам белгилаш, саноатни, қишлоқ хўжалигини, халқнинг бутун ҳаётини янада юксалтиришни таъминлаш керак эди. Бу осон вазифа эмас эди, биз, совет кишилари эса бу вазифани ҳам муваффақиятли уддаладик, чунки бирлашган эдик...

Социализм Озарбайжон халқининг маънавий ҳаётини озод қилди, у фан, адабиёт ва санъатнинг гуллаб-яшнаб равнақ топишига кенг йўл очиб берди. Революцияга қадар Озарбайжонда ҳар ўн кишидан тўққизтаси саводсиз эди. Эндиликда Озарбайжон ССР ёппасига саводхон республикадир.

Озарбайжоннинг 13 та олий ўқув юртида 100 мингдан кўпроқ студент таълим олмоқда. Республиканинг 130 та илмий-тадқиқот муассасаларида Фанлар академияси бошчилигида 16 мингдан кўпроқ олим, шу жумладан 652 фан доктори ва 5346 фан кандидати ҳамкорлик қилмоқда. Озарбайжон ССР Фанлар академияси ўз атрофига 54 академик ва 41 мухбир-аъзони бирлаштирган. Шулардан ўн саккиз киши халқаро ва миллий илмий ташкилотларининг аъзолари этиб сайланган.

Озарбайжоннинг атоқли композиторлари Узеир Гажибеков, Қора Қораев, Фикрат Амиров музикасини, рассомларимиздан Тоҳир Салохов, Микаил Абдуллаев, Тогрул Нариманбеков ва бошқа кўпгина кишиларимизнинг асарларини республикамиздан узоқ-узоқ жойларда ҳам яхши биладилар.

Бу фактлар Озарбайжонни юксак даражада ривож топган Совет Социалистик Республикасига айлантириш борасида қўйилган вазифа амалда рўёбга чиқарилганлигидан яққол далолат беради.

Экономика ва маданий ҳаётда жуда улкан қайта ўзгаришлар билан бирга давлатимизни такомиллаштиришнинг чуқур жараёни ҳам рўй берди. Давлат ҳокимиятининг олий органи — Озарбайжон ССР Олий Советида аҳоли табақаларининг ҳаммасидан: ишчилар, деҳқонлар, зиёлилардан вакиллар бор. Депутатларнинг ярмидан кўпроғи ишлаб чиқаришдаги фидокорона меҳнати билан халқнинг юксак ишончига сазовор бўлган ишчилар ва колхозчилардир.

Хотин-қизларнинг озод қилинганлиги Озарбайжонда Советлар ҳокимиятининг қўлга киритган энг муҳим ғалабаларидан бири бўлди. Хотин-қизлар эндиликда социалистик жамиятнинг актив аъзоси бўлиб қолдилар ва ўзларининг ўтмишдаги ҳуқуқсизликларини аллақачон унутиб юбордилар. Озарбайжон хотин-қизлари ишлаб чиқариш ва ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида фаол иштирок қилмоқдалар. Озарбайжондан СССР Олий Советига сайланган 63 депутатдан 22 киши хотин-қизлардир. Республика илмий ходимлари орасида 6 мингдан кўпроқ хотин-қизлар бўлиб, шулардан 60 киши фан доктори ва мингдан кўпроқ киши фан кандидатларидир.

Озарбайжонда 100 га яқин миллат ва элатларнинг намояндалари яшаб, меҳнат қилмоқда.

Республикамиз Олий Советининг депутатлари состави ҳам кўп миллатлидир. Депутатлар орасида 293 озарбайжон 46 рус, 29 армани ва бошқа миллатларнинг 17 вакили бор.

КПСС ва Совет давлатининг сиёсати ҳамиша халқ фаровонлигини оширишга қаратилди. Фақат сўнгги 20 йил мобайнида умумий майдони 26 миллион квадрат метрдан ошиб кетадиган қарийб 720 мингта квартира қурилди. Бунда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, бошқа ҳамма иттифоқдош республикаларда бўлгани каби Озарбайжонда ҳам квартира ҳақи ҳар бир оила оладиган иш ҳақининг 4 процентидан ошмайди.

Совет давлати халқ соғлиғини сақлаш эҳтиёжларига жуда кўплаб маблағ ажратмоқда. Агар революциягача Озарбайжонда ҳарбир кишининг соғлиғини муҳофаза қилишга йилига ўрта ҳисобда 10 тийин сарфланган бўлса, ҳозирги вақтда 25 сўм 28 тийин ҳаражат қилинмоқда. Ҳатто 1940 йилга нисбатан аҳолига медицина хизмати кўрсатишга сарфланаётган маблағлар олти баравардан зиёд кўпайди. Ҳозирги вақтда республикада ҳамма иқтисодаги 13 минг врач ва медицинанинг бошқа соҳаларидан 39 мингдан кўпроқ мутахассис ишлаб турибди. Аҳолининг ҳар ўн минг жон бошига ҳисоблаганда 25 врач ва 77 ўрта медицина ходими тўғри келади.

Моддий фаровонлик тобора ортаётганлиги, жамиятимиз ҳаётида рўй бераётган социал ўзгаришлар кишиларнинг ўртача умр кўришини тобора узайтиришга ёрдам бермоқда. Бундан атиги ярим аср илгари Озарбайжонда кишиларнинг умр кўриши ўрта ҳисобда 27 йилдан ошмас эди. Эндиликда 72 йилга тўғри келади. Сўнгги статистика маълумотлари Озарбайжон ССРда ўлим АҚШдагига нисбатан бир ярим баравар камайганлигидан, аҳолининг табиий ўсиши эса деярли 3 баравар ортиқ эканлигидан далолат беради.

Республикамиз эришган ҳамма муваффақиятлари учун шак-шубҳасиз, Коммунистик партия раҳбарлигидан, барча қардош республикаларни ривожлантириш тўғрисида ғамхўрлик қилаётганлигидан, ленинча миллий сиёсатни амалга ошираётганлигидан миннатдордир. Барча Совет республикалари, шу жумладан Озарбайжон экономикасининг янада юксалишини тўққизинчи беш йиллик таъминламоғи керак.

Беш йиллик биринчи йилининг якунлари белгиланган программа шак-шубҳасиз бажарилади, деган хулоса чиқаришга имкон беради. Республика саноати йиллик ишлаб чиқариш планини ҳамма кўрсаткичлар бўйича муддатидан илгари адо этди. Каспий денгизида нефть чиқариш тез суръатлар билан ўсиб бормоқда. Каспий денгизидаги конларни ўзлаштиришга КПСС XXIV съезди қарорларида алоҳида эътибор берилди. Республика пахтакорлари беш йилликнинг биринчи йилидаёқ пахта етиштиришнинг 1975 йилга мўлжалланган даражасига етиб олдилар.

Биз Озарбайжон халқларига коммунистик жамият қуриш каби ана шундай тарихий ишда актив иштирок қилиш шарафи муяссар бўлганлиги билан фахрланамиз. Биз ўз меҳнатимизни, орзу-умидларимизни, ҳаётимизни бутун совет халқининг ана шу улуғ мақсадига бахш этганмиз.

(АПН).

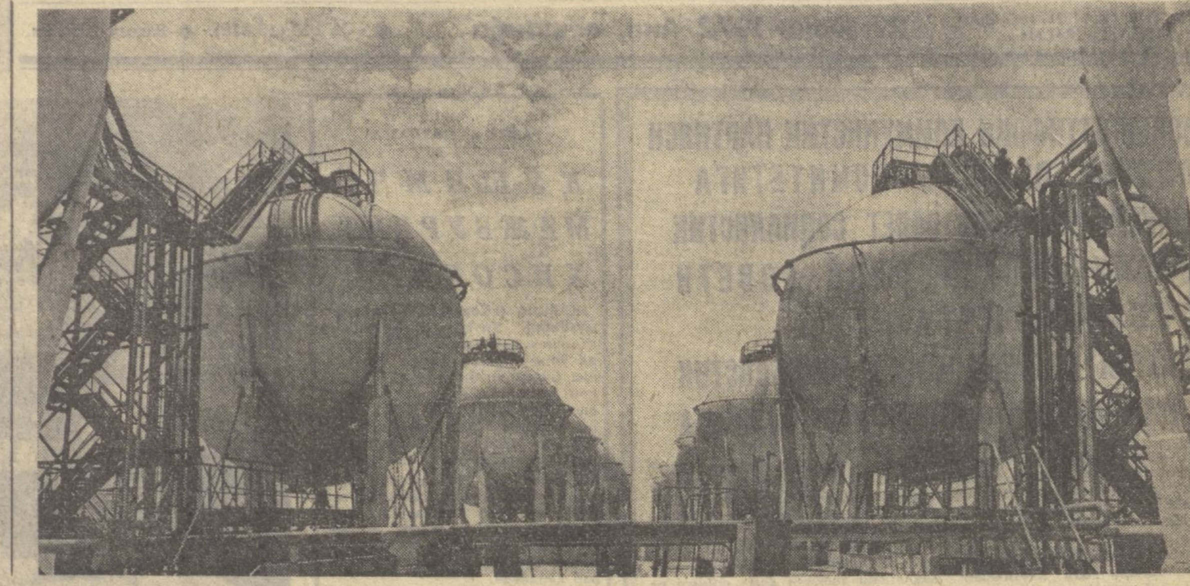

Озарбайжондаги Бутуниттифоқ зарбдор қурилиши деб эълон қилинган Сумгаит химия комбинати тезкорлик билан барпо этиляпти. Комбинат шу беш йилликнинг охиригача ишга туширилиши кўзда тутилган. Суратда: комбинатнинг фойдаланишга тахт қилиб қўйилган ишлаб чиқариш участкаларидан бири.

Ю. РАХИЛЬ фотоси. (ТАСС).

Наврўз ГАНЖАЛИ.

ОЗАРБАЙЖОН

Диллар қувонади эшитса отинг,
Менинг ҳаётимдир сенинг ҳаётинг.
Сенинг меҳр-гиёнг, қалб ҳароратинг,
Илҳомимга берар нур, Озарбайжон,
Озод Озарбайжон, ҳур Озарбайжон.

Икки кокилингдир Ораз билан Кур,
Мовий Гўг кўлингда бир олам сурур.
Жамолинг кўргали дўсту ёт келур,
Тегмасин ҳуснингга кўз, Озарбайжон,
Таърифингга етмас сўз, Озарбайжон.

Яшил ўтлоқларинг қўйнида наво,
Қайнар булоқларинг минг дардга даво.
Танларга шифодир саҳарги сабо,
Шифодир ҳар чечак, гул, Озарбайжон,
Яна саодатли бўл, Озарбайжон.

Сенда қувноқ дўстлар суҳбатин кўрдим,
Инсоннинг инсонга ҳурматин кўрдим.
Сен ўтган йўлларнинг шуҳратин кўрдим,
Маёқ Озарбайжон, нур Озарбайжон,
Пахтаю нефтларинг дур, Озарбайжон.

Порлайвер, қуёшдек нур сочгин ҳарён,
Довруғинг куйлансин тилларда достон.
Дўстлар аримасин қошингдан бир он,
Бўлаверсин вақтинг чоғ, Озарбайжон,
Тушмасин орзунгга доғ, Озарбайжон.

Ораз Ораз эмас, жондир, юракдир,
Ораз қуёш бўлиб, нур сочажакдир.
Бағринг келинлардай безанажакдир,
Очилгач чўлингга гул, Озарбайжон,
Қувон Озарбайжон, кул, Озарбайжон.

Теграңгда елкадош ўн беш дўст, қардош,
Ёвларга ҳеч қачон эгмайдилар бош,
Ғаним отмоқ бўлса гулзорингга тош,
Тикишар йўлингга жон, Озарбайжон,
Жоним фидо сенга, жон Озарбайжон.

Файзи Шоҳисмоил таржимаси.

КАСПИЙ ТЎЛҚИНЛАРИ

Боку денгиз порти... Бу ерда кеча-ю-кундуз иш қайнайди. Баъзи бригадалар сменани тугатишди, бошқалари эса меҳнат вахтасида туришяпти. Причалга келиб кетувчи теплоход ва паромларнинг кети узилмайди.

Боку бандаргоҳи беш денгизнинг дарвозасидир. Волга-Дон, Беломор-Болтиқ каналлари Каспий пароходчилигининг кемаларига Қора ва Азов денгизларида, Болтиқ ва Оқ денгизларда сузиш имконини бермоқда. Барча совет республикаларининг қардошларча ҳамкорлигида қурилган ана шу каналлар туфайли бизнинг кемаларимиз узоқ-узоқларга, хорижий давлатларга йўл оладилар.

Боку денгиз портнинг қайси шаҳарлар ва республикалар билан яқиндан алоқада эканлигини бу ерга келиб кетувчи кемалардаги белгилар аниқ кўрсатиб турибди. Бу ерга «Целиноград», «Советский Узбекистан», «Советский Туркменистан», «Советский Казахстан» ва бошқа кемалар турли-туман юклар олиб келишади.

Менинг бу ерга келишимдан бир соат бурун портга Ўрта Осиёдан «Советский Узбекистан» пароми келган экан. У минг тонналаб халқ хўжалик юклари олиб келди. 3 соат давомида юклар туширилиб бўлгач, паром яна йўлга тушди. У Ўрта Осиё республикаларидаги турли адресларга чой, тамаки, озиқ-овқат маҳсулотлари, цемент, қишлоқ хўжалиги учун ядохимикатлар, турли асбоб-ускуналар олиб бораётир. Унда Ўзбекистонда қурилаётган янги бинолар учун йирик темир-бетон панеллар ҳам бор.

Портга паромлар ҳар 6-7 соатда келиб туради. Ўрта Осиё ва Қозоғистондан бизга чигит, дон, қишлоқ хўжалик машиналари келади. Уларнинг бир қисми Озарбайжонда қолади, қолган юклар эса Россия Федерацияси, Украина, Белоруссия, Болтиқбўйи, Грузия ва Арманистоннинг қанчадан-қанча шаҳарларига жўнатилади.

Боку портининг ветеранлари 1921 йилда Озарбайжон нефти ортилган кемалар карвонининг Совет Россиясига йўл олганини жуда яхши эслашади. 1922-1923 йилларда Апшерондаги нефть саноатини ва бошқа нефть конларини қайта тиклаш учун марказдан келган пармалаш дастгоҳларини, насос ва қувурларни ҳам унутганлари йўқ. Кейинчалик портда кемаларга ортилаётган яшиклар устида — «ДнепроГЭС»га, «Магнитка», «Самур-Дивчин» каналига, «Фарғона» каналига, «СеванГЭС»га, «МингечаурГЭС»га деган ёзувлар пайдо бўлди.

Ўшандан буён бу ерда юклар оқими анча кўпайди. Уларнинг характери ҳам ўзгарди. Эндиликда Озарбайжон келаётган юкларни қабул қилибгина қолмасдан, ўз маҳсулотларини, хусусан, приборлар, автоматика воситалари, электр-техника буюмларини қардош республикаларга жўнатмоқда.

Шу куни портда бир неча бригада ишлади. Уларнинг қайси бири илғор-у, қайси бири қолоқ эканини ҳам айтиш қийин. Портчилар жуда аҳил меҳнат қилишди. Қуёш тиғида қорайган пешаналарини маржон тер қоплаган бу кишилар қопларни шундай чаққонлик билан юклашардики, бунинг уларга ҳеч оғирлиги йўқдек туюларди. Мана биринчи бригада, унга Б. Исмоилов бошчилик қилади. Бу илғор бригаданинг Ю. Стойко, Д. Аюбов, Т. Жаъфаров сингари аъзолари смена топшириқларини 120-130 процент қилиб адо этишяпти. Социалистик мусобақа кўрсаткичлари бўйича шу куни биринчи ўринга тўққизинчи бригада чиқди. Йигитлар катта мажбурият олишган. Улар йиллик планни сентябрь ойида бажаришмоқчи. Бригада бошлиғи Б. Казимов илғорларнинг номини айтади: кранчи М. Ҳабибов, юк ортувчи С. Бакировлар кунлик нормасини 1,5 баробар бажаришмоқда. Кун ҳаддан ташқари иссиқ. Бироз дам олиш ҳам мумкин. Лекин йигитлар бу юкларни Тожикистонда, Қозоғистонда ва Ростов областида сабрсизлик билан кутишаётганини яхши билишади.

Мамлакатимизнинг Эрон билан алоқалари кун сайин мустаҳкамланиб бормоқда. Сўнгги икки йил ичида мамлакатларимиз ўртасидаги савдо-сотиқ икки марта кўпайди. Боку денгиз портига қарашли бўлган кемалар жанубдаги қўшнимизга турли-туман юк, жумладан техник асбоб-ускуналар, химиявий ашё, металл, машиналар, қоғоз ва ҳоказолар элтиб беради.

...Каспий тўлқинлари оҳиста келиб порт причалларига урилади. Бежирим ва улкан кемалар йўлга шай бўлиб, навбат кутиб турибди.

О. СИНЕЛЬНИКОВА.

ДЕНГИЗ УСТИДА ВИШКАЛАР

Бу воқеа қиш кезида бўлди. Денгизнинг ғазабига биринчи бўлиб нефть разведкачилари дуч келишади. Апшерон ярим ороли районида одатда музламайдиган денгиз бирданига оқариб ях билан қопланди. Каспий денгизида нефть қидирувчиларнинг таянчи бўлган иккита пўлат оролчани ва кўчма «Апшерон» пармалаш агрегатини муз қуршаб олди.

Пармаловчи уста Салоҳ Қосимов Каспийда нефть қидириш билан кўп вақтлардан бери машғул. Лекин унинг сменаси кўчма пармалаш агрегатида ишлаб туриб, биринчи марта муз ўртасида қолиб кетди. Кўм-кўк осмонни бирданига қора булут қоплаши денгизда қаттиқ шамол туриб, даҳшатли тўлқинлар пўлат оролчага гувиллаб урилиши, изғирин шамол металлни ларзага келтириб вишкаларни титратиши сингари ҳоллар бўлиб турар эди. Энди мана шуларнинг ҳаммасига муз ҳам қўшилди. Муз пармалаш агрегатини қуршаб олиш билангина чекланмади. Шимолда муз ҳужуми бошланганлиги тўғрисида радио орқали тарқалаётган хабарларни радист ҳам эшитиб маълум қилиб турибди. Каспий денгизининг музлаган шимолий қисмидан ажралиб чиққан эни 100 километрли жуда катта ях майдони жануб томон сурилиб келмоқда ва дарбандга яқинлашмоқда эди.

«Апшерон» билан бўлган бу воқеа Каспий нефтчилари қаҳратон қиш вақтида дуч келадиган кўп воқеаларнинг фақат биттаси холос. Бўйи 300 километр ва эни 100 километрдан иборат кенг денгиз майдонидаги сув остида нефть қидириш билан ҳозирги вақтда 50 га яқин бригада шуғулланмоқда. Денгизда олиб борилаётган нефть қидирув ишларининг бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қурбон Аббосов бундай дейди:

—Янгилик яратаётган йўл очаётган кишиларнинг иши ҳеч қачон осон бўлмайди. Ўша қаҳратон қишда биз анча қийинчиликка учрадик. Лекин одамларимиз бўш келмади. Бригада бошлиғи А. Дунёмалиевга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Бу бежиз эмас эди. Унинг бригадаси Бокудан 60 километр нарида денгиз ичида нефть қидириш билан шуғулланиб, кон-қудуқ қазиш ишларини олиб бормоқда. Бригада олти ойлик топшириқни бажарганлиги тўғрисида муддатидан 8 кун олдин рапорт берди. Давлатнинг 600 минг сўмдан кўпроқ маблағини тежади.

Биз Аббосов билан денгиздаги кичкина сунъий оролда учрашдик. Ҳозир Каспийда 2 мингдан кўпроқ мана шундай сунъий ороллар бор. Бу 46 ёшлардаги баланд бўйли паҳлавон сифат киши кўринишдан трест бошқарувчисига унчалик ўхшамагандек бўлиб туюларди. Эски дафтарчасини варақлаб, биз билан гаплашаркан, у турли-туман рақамларни, қанчадан-қанча одамларнинг фамилияларини ёддан айтиб берaверди: — Ҳозир биз Озарбайжонда ҳосил қилинаётган жамики нефтнинг 60 процентдан кўпроғини Каспий денгизидан олмоқдамиз. Бундан ярим аср аввал ҳатто ҳаёлпарастлар ҳам буни кўз олдиларига келтиролмас эдилар. Ўзингиз ўйлаб қаранг, денгизда 300 километрдан кўпроқ пўлат эстакадалар қурилган. Агар шу эстакадалар узунасига бир-бирига уланса, Каспийнинг ғарбий соҳили билан шарқий соҳилини туташтирувчи жуда катта кўприк бўлиши мумкин. Биз бу катта ишларнинг ҳаммасини Улуғ Ватанимизнинг турли районларидаги дўстларимиз бериб турган қардошлик ёрдами туфайлигина рўёбга чиқардик. Ўзингиз ўйлаб қаранг, денгиздаги нефть конларини қуриш учун керакли металларнинг ҳаммасини Россия ва Украина металлурглари етказиб беради. Ҳозир сиз билан биз турган мана шу пўлат оролчани Горький кемасозлари Каспий нефтчиларига атаб қурган жуда катта кемада бу ерга олиб келиб ўрнатилди.

Партиямиз XXIV сездининг қарорларига мувофиқ янги беш йилликда денгиз нефтчилари республиканинг нефть омборига яна бир неча миллион тонна қўшимча нефть етказиб берадилар. Шунинг учун проходчиларимиз жами 2 миллион метрга яқин қазиш ишларини бажаришлари шарт. Бу эса ўтган беш йилликка қараганда 500 минг метр кўп. Бизга Конгурск машинасозлари етказиб бераётган турбобурлар бўлмаса, бу вазифани бажариш жуда мушкул эди. Уларнинг бизга юбораётган двигателлари чуқур қазиш ишларини бажаришда айниқса катта мадад бўлмоқда. Бу двигателлар ер бағрини ёнбошлатиб пармалатишга бир майдончанинг ўзидан туриб 20 та ва ундан ҳам кўпроқ кон-қудук қазишга имкон беради. Свердловскдаги «Уралмаш» заводи юбораётган ускуналарни ҳозирги вақтда Озарбайжонда пармалаш ишлари олиб борилаётган жойларнинг ҳаммасида кўриш мумкин. Энг қаттиқ жисмларни ҳам ёриб ўтадиган олмос асбобларини биз Москвадан олиб турибмиз. Бизга Грузия зангламайдиган трубаларни, Арманистон эса электр ускуналарини, Латвия керакли насосларни, Ленинград, Тошкент, Горький, Волгоград, Астрахань денгиздаги нефть конларига хизмат қилувчи буюмларни юбориб турибди.

Аббосов дафтарчасини ёпиб қўйиб, жилмайди:

— Қардош совет республикалари бизга бераётган ёрдамнинг ҳаммасини гапирадиган бўлсак, бир кун ҳам камлик қилса керак.

Кейин биз катерда соҳилга қайтиб бораётганимизда ҳам Аббосов ўз гапини давом эттирди; у одамлар ҳақида ҳаяжонланиб сўзларди. Ҳозир биз ёнидан ўтиб бораётган майдончада озарбайжонликлар билан бир қаторда ажойиб пармалаш усталари рус Александр Елизаров, арман йигити Эдуард Асланов, туркман Оллоберди Эвезов, осетин Қози Аҳмад Нурмуҳаммедов сингари азаматлар ишлаб турибди. Мамлакатимиздаги 25 миллат вакиллари очиқ денгизда пўлат шаҳарча барпо қилиб турибди. Бу шаҳарчанинг номи бутун дунёга маълум.

Мен устозим, ўз ишининг моҳир устаси Михаил Каверочкин билан фахрланаман, — деди-ю оғир хўрсиниб, узоқ ўйлаб қолди Аббосов.

Бу воқеадан менинг хабарим бор эди. Қурбон 18 ёшидаёқ Каверочкин раҳбарлигида ишлаб, шундан бери ўзининг тақдирини денгиз нефть конларига бағишлади. Денгиз ўртасида барпо этилган пўлат шаҳарчада дастлабки кон-қудуқни пармалади. Иккинчи кон-қудуқни пармалашда эса ўзи мустақил ишлади. Мана шу иккита кон-қудуқ Каспий денгизида жуда бой нефть конини очиб берган зўр калит вазифасини бажарди.

Шундан сўнг Қурбон денгизда ўнлаб янги нефть қудуқларини пармалаб очди. У тажриба тўплаб, камолотга етди, партия сафига кирди. Денгиз конларини ўзлаштиришда қатнашганлиги учун СССР давлат мукофоти билан тақдирланди.

Қурбон шу давр ичида неча марталаб кўпгина офатларга дуч келди. Сувга ҳам чўкди, ўтда ҳам ёнди, аммо фақат бир марта кўз ёши қилмади. Каверочкиннинг ҳалок бўлганлиги уни қаттиқ доғлаб кетди. Чунки у Қурбоннинг фақат устозигина эмас, шу билан бирга қалин дўсти ҳам эди.

Аббосов денгиз суви остидан нефть конларини топишда эришган ғалабасидан кейин Апшерон ярим оролидан 30 километр нарида катта газ конденсат конини топганлигини ўзининг иккинчи зўр муваффақияти деб ҳисоблайди. Ўша вақтда у трест бошқарувчиси бўлиб ишлар эди. Лекин у эски одати бўйича ҳамма ишни ўз қўли билан қилар эди. Истиқболи катта бўлган янги районда эндигина биринчи кон-қудуқ пармаланган пўлат оролчага эрта саҳардаёқ Қурбон келганида бирданига қаттиқ шамол бошланиб кетди. Денгиз тўлқини кучайиб уч кун шу майдончада туриб қолишга мажбур бўлди. Аммо у хурсанд бўлиб қайтди. Биринчи кунноқ бир миллион куб метр газ ва 200 тонна конденсат берган кон-қудуқни ўзлаштиришда унинг тажрибаси жуда қўл келди. Ўша маҳал баҳорнинг қуёш чиқиб турган ёқимли куни бўлганлиги учун янги конга «Баҳор» деб ном беришди.

Меҳнат қилган киши муродга етади. Денгиз нефть конларини қидириш ва ишлатишда жуда катта тажриба орттирган Озарбайжон нефтчилари ўзларининг туркманистонлик дўстларига Каспий орқали қардошларча ёрдам қўлини узатдилар. Улар Келегенда денгиз остини пармалаш, нефть қидириш ишларини бошлаб юборишда, вишка ўрнатиш учун биринчи пойдеворни қуришда, шу вишкадан фойдаланиб, биринчи кон-қудуқларни пармалашда ўз дўстларига ёрдамлашдилар. Энг кучли сузувчи пармалаш установкаси — «Хазар» Бокудан Туркманистон соҳилларига жўнатилди. Шу установка ёрдамида чуқурлиги 3600 метрдан кўпроқ биринчи кон-қудуқ пармаланди.

Бокуликлар Доғистондаги ҳамкасбларига ҳам ўз тажрибалари, техникалари билан кўмаклашмоқдалар.

Совет халқларининг ҳаётбахш ва қудратли дўстлиги ленинча миллий сиёсатнинг шонли самарасидир. Каспий денгизи устида пайдо бўлган чексиз нефть конлари мана шу улуғ дўстликнинг абадий буюк ёдгорлиги бўлиб қолади.

А. ГОЛЬДЕНБЕРГ.

Боку.

СУРАТДА: чапдан ўнгга 1. Озарбайжондаги «Каспморнефть» геология қидирув бирлашган идорасининг ишчилари — пармалаш мастери А. Абдулагаев, пармаловчи — А. Меликов, механик—С. Мамедов ва пармаловчи В. Воскобойник ўртоқлар.

В. Пащенко фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

✦ 1920 йилнинг апрель ойида Озарбайжон мустақил социалистик ривожланиш йўлига тушиб олди. Унинг суверенитети республиканинг Конституцияси билан мустаҳкамланди. 1921 йилнинг май ойида эса Советларининг I Бутунозарбайжон съездида ана шу Конституция қабул қилинди.

✦ Улуғ Ватан уруши даврида Озарбайжон коммунистларидан 41 мингдан кўпроғи фронтга кўнгилли бўлиб кетди. Бу — республика партия ташкилотининг деярли ярмини ташкил этган эди. Озарбайжоннинг ўнлаб жасур фарзандлари Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини олишга сазовор бўлди, неча минглаб фарзандлари эса орден ва медаллар билан мукофотланди.

✦ Революцияга қадар Озарбайжонда ҳар ўн кишидан тўққизтаси саводсиз эди. Эндиликда республика ёппасига саводхон ўлкага айланди.

✦ Республиканинг 13 та олий ўқув юрти бўлиб, бу билим даргоҳларида 100 мингдан кўпроқ студент таълим олмоқда.

✦ 130 та илмий-тадқиқот муассасаларида 16 мингдан кўпроқ олим шу жумладан 652 фан доктори, 5346 фан кандидати ишлаб турибди. Озарбайжон ССР Фанлар академияси ўз атрофига 54 академик, 41 мухбир аъзони бирлаштирган. Булардан 18 киши халқаро ва миллий ташкилотларнинг аъзолари қилиб сайланган.

✦ Озарбайжонда давлат ҳокимиятининг олий органида ишчилар, деҳқонлар, зиёлилардан вакиллар кўп. Депутатларнинг ярмидан кўпроғи ишлаб чиқаришдаги меҳнати билан халқнинг юксак ишончига сазовор бўлган ишчилар ва колхозчилардир.

✦ Республика уй-жой қурилиши беқиёс ўсди. Кейинги 20 йил мобайнида умумий майдони 26 миллион квадрат метрдан ошиб кетадиган қарийб 720 мингта квартира қурилди.

ВАЪДАБОЗЛАР

ХОРАЗМ ОБЛАСТИДА ҒЎЗАНИНГ РИВОЖЛАНИШИ КЕЧИКЯПТИ

Хоразм области пахтакорларининг мажбуриятлари бу йил ҳам юксак. Улар эл хазинасига 410 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериб, СССРнинг 50 йиллик тўйига муносиб совға тайёрлашга бел боғлаганлар.

Баҳорда ва ёзнинг дастлабки кунларида юз берган табиат қийинчиликларини енгиш катта куч-ғайрат, сабот ва қатъият талаб этди. Узлуксиз ёғингарчилик ва сел оқибатида ҳосил бўлган қатқалоқ тезда йўқотилди, 20 минг гектар майдонда чигит қайта экилди. Гарчи тўла гектарлар таъминланган бўлсада, ғўзанинг ривожланиши 8 — 10 кунга, айрим жойларда эса икки ҳафтага кечикди. Гуллаган ғўзалар билан бир қаторда, эндигина шоналаган, ўт босган ва чанқаб ётган ғўзалар ҳар бир хўжаликда бор.

Илғор хўжаликларда ғўзанинг ривожланишидаги қолоқликни бартараф этиш учун барча агротехника тадбирлари изчиллик, омилкорлик билан амалга оширилмоқда, ҳар бир туп ғўза меҳр билан сифатли парвариш қилиняпти. Боғот районидаги Нариманов номли, Хива районидаги Фрунзе номли, Янгиариқ районидаги Охунбобоев номли, Урганч районидаги Ленин номли колхозларнинг ғўзани суғориш, «шарбат» усулида озиқлантириш, қатор ораларида кетмон чопиғи ўтказиш соҳасидаги тажрибалари ибратлидир. Бу колхозларнинг далаларида ғўза ёппасига гуллаяпти.

Аммо, ҳамма жойда ҳам аҳвол бир хил эмас. Қатор колхоз ва совхозларда ғўза қатор ораларини ишлаш, айниқса суғориш асоссиз равишда кечикмоқда. Ўз вақтида культивация ва кетмон чопиғи ўтказилмаётир, ғўза бегона ўтлар орасида қолган. Канал ва ариқларда сув тўлиб оқаётган бир вақтда, анча майдонда ғўза чанқатиб қўйилган. Қўшкўпир, Шовот ва Урганч районларидаги кўпгина хўжаликларда ғўза парваришида ташвишли аҳвол юз берди. Техника ва ишчи кучлари дала ишларига тўла сафарбар этилмаган. Натижада ғўза қатор ораларини юмшатиш кечикиб, бегона ўт кўпаймоқда, ҳашарот тарқаляпти.

Қўшкўпир районидаги «Ленинград» колхозида 100 гектардан ортиқ майдондаги ғўза ғумай, печак каби ёввойи ўтлар орасидан кўринмайди. С. Қўшоқов, И. Пиржонов бошлиқ бригадаларда ўт-ўлан гуллабди-ю, ғўза эса энди шоналай бошлаган. Сув коллектор ва зовурларга бекорга оқиб, исроф бўлмоқда. Ғўза эса чанқоқликдан сарғайган. Шийпонда на иссиқ овқат бор, на қайноқ сув. Боғча-яслилар ташкил этилмаган. Қурбонгул Латипова, Пошша Юсупова, Ободон Обидова каби талай колхозчилар меҳнат шароити ноқулай бўлганлиги натижасида унумли ишлай олмаётирлар. Колхоз раиси И. Болтаев минбарда ваъдани дўндириб, амалда хафсаласизлик қиляпти.

Бу колхозга қўшни Калинин номли колхозда ҳам бегона ўт ва ҳашарот авж олиб, ғўзани нимжон қилиб қўйди. Раис Отабой Сабиров ҳар куни мажлисбозликка зўр бериб, бригада бошлиқларининг ваъдаларини эшитишдан, шовқин-сурондан нарига ўтмаётир.

Қўшкўпирда амалий иш ўрнига ваъдабозлик, талабчанлик ўрнига муросасозлик кайфиятига кўникиб қолишган. Карл Маркс номли, «Москва» колхозларининг раҳбарлари ғўза парваришини кучайтириш ҳақида райкомнинг бюро мажлисларида сўз бердилар. Афсуски, бу хўжаликларда дала ишларида бурилиш ясалмади. Механизаторлар етишмаслигидан тракторлар культивациялашда тўла қувватда ишлатилмаётир. Меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Культивацияларда ва суғоришда сифат бузилмоқда. Культиваторнинг иш органлари тўла ўрнатилмаган, ўтдан тозаланмаган далаларга сув қўйиш фактлари учрайди.

Қўшкўпир районининг раҳбарлари биринчи навбатда райкомнинг биринчи секретари Н. Матёқубов, район ижроия комитети раиси К. Ғаффоров, қишлоқ хўжалик бошқармаси бошлиғи О. Қурбонбоев ўртоқлар ғўза парваришини ташкил этишда юз бераётган нуқсонларни тугатиш учун тадбирлар белгилаш билан кифояланиб, сўз билан иш бирлигини таъминлашда қатъият ва принципиаллик кўрсатмаётирлар.

Урганч райони колхозларида механизаторлар ва сувчилар меҳнати тўғри ташкил этилмаган. Культивация ва суғориш ўртасида узилишга йўл қўйилмоқда. Аксар колхозларда сувчилар группа бўлиб ишламагач, дала бир вақтда етилмаётир. Суғоришдан сўнг тупроғи заранг бўлиб қотиб ётган карталар ҳам бор. «Партия XXI съезди» колхозининг Т. Боймуродов, Ж. Олламов бошлиқ бригадаларида тупроқ ўз вақтида юмшатилмай, нимжон ғўзаларни ўт босган. На раис И. Саидов, на агроном О. Олимов ғўзанинг ривожланишидаги қолоқликни тугатиш ҳақида чинакам жонкуярлик кўрсатишади. «Пахтакор» колхозининг К. Ражабов, Э. Худойберганов бошлиқ бригадаларида эса ҳали сув ичмаган, чанқоқликдан қовжираган ғўзалар озмунча эмас.

Шу факт ачинарлики, область қишлоқ хўжалик бошқармаси (бошлиғи Й. Сатторов) ва район қишлоқ хўжалик бошқармалари ғўза парваришини агротехника талаблари асосида ўтказишда мутахассисларнинг ролини оширишга етарли эътибор бермаётирлар. Урганч ва Шовот районлари қишлоқ хўжалик бошқармаларининг бошлиқлари О. Ваисов, А. Отамуродов, бош агрономлари С. Одамов, Н. Муҳаммаджонов ўртоқлар колхозларда тез-тез бўлиб туришади, лекин колхоз агрономларининг фаолияти билан чуқур танишмайдилар, уларга зарур ёрдамни кўрсатмайдилар. Бу районлардаги қатор хўжаликларда дала ишлари сифати пастлиги, суғориш агротехникаси бузилаётганлиги агрономлар, инженер ва механиклар ишнинг сифати учун қатъий кураш олиб бормаётганлигини кўрсатади.

Хоразм область партия комитети ва область ижроия комитети қишлоқ хўжалик мутахассислари иштирокида ҳар бир райондаги ва хўжаликдаги аҳволни атрофлича ўрганиб, ғўзанинг ривожланишини тезлатиш юзасидан конкрет режалар белгилади. Оператив группалар тузилиб, дала ишларини кўздан кечирдилар. Маслаҳат ва тавсиялар ишлаб чиқилди. Энди гап — белгиланган тадбирларни аниқ, пухта амалга оширишдадир. Ваъдага вафо қилиш учун енг шимариб ишлайдиган долзарб дамлар келди!

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СПОРТ ХАБАРЛАРИ

Н. ГАПРИНДАШВИЛИ— ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ

Нона Гаприндашвили жаҳон чемпиони деган масъулиятли номни бу сафар ҳам муносиб ҳимоя қила олди. У Алла Кушнир билан шахмат бўйича жаҳон чемпионлиги учун олиб борилган ўйинларнинг ўн бешинчи партиясида. ёқ зарур миқдорда—8 очко тўплади. Навбатдаги ўйинларда натижалар қандай бўлишидан қатъий назар. Нона Гаприндашвили жаҳон чемпиони номини ўзида сақлаб қолди. Кушнир билан унинг учинчи бор учрашиши. Бу сафар чемпионнинг рақиби анча пухта ўйнади. Лекин ўз маҳоратини ўйинлар давомида намойиш қилган Н. Гаприндашвили рақибидан устун келди, яна жаҳон чемпиони бўлди.

ЧИРОҚ ЎЧИБ ҚОЛДИ

«Нефтчи» — «Спартак» (Москва) ўйини 0:0 ҳисобидалигида чироқ ўчиб қолди. Ўйин қайта ўтказиладиган бўлди. Мамлакат олий лига командалари ўртасидаги навбатдаги тур натижалари мана бундай: «Қайрат» — «Динамо» (К) — 1:1, «Динамо» (Москва) — «Динамо» (Мн) — 0:1, «Динамо» (Тб)—ЦСКА 0:0. «Арарат» — «Зенит» 4:2, «Заря» — «Карпат» 4:1, Ростов армиячилари билан «Днепр» ўйини 4:2 ҳисобида тугади.

КУРАШ КЕСКИНЛАШМОҚДА

Ўтган пишанба куни биринчи лига командалари навбатдаги тур ўйинларини ўтказдилар. «Пахтакор» бу сафар дам олди. Командамиз 3 июль куни ўз майдонида Кутаиси шаҳрининг «Торпедо» командасини қабул қилади. Ўтган турда ўйинлар жадвалида ўзгаришлар бўлди. Командалар курашни кескинлаштириб юбордилар. «Пахтакор» 23 очко билан ўз группасига ҳамон пешқадамлик қилиб турган бўлса, кутаисилик торпедочилар ҳамда Донецк шаҳрининг шахтёрлари 21 тадан очко тўплашди. «Черноморец» очколарини кейинги турда 20 тага етказиб олди.

МУЗАФФАР ЗОҲИДХОНОВИЧ ҲОМИДХОНОВ

Совет фани оғир жудоликка учради — таниқли олим ва жамоат арбоби, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Ўзбекистон илмий-техника жамияти республика советининг раиси, Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳузуридаги илмий-техника тараққиётига кўмаклашувчи илмий тадқиқотлар кенгаши раисининг ўринбосари, Африка халқлари билан дўстлик ассоциацияси Ўзбекистон бўлими раисининг ўринбосари, Ўзбекистон касаба союзлари совети президиумининг аъзоси, Тошкент политехника институтининг ректори Музаффар Зоҳидхонович Ҳомидхонов фожиона ҳалок бўлди.

Музаффар Зоҳидхонович Ҳомидхонов 1916 йилда Тошкент шаҳрида деҳқон оиласида туғилди. 1940 йили Ўрта Осиё индустриал институти, ҳозирги Тошкент политехника институтининг аспирантурасига кириш билан илмий педагогик фаолиятини бошлади. 1941 йилдан бошлаб аспирантурада таҳсил олиш билан бир қаторда ва ундан кейин ҳам 1956 йилга қадар шу институтда ассистент, доцент ва кафедра мудири, айни пайтда ўриндошлик йўли билан Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Энергетика ва автоматика институти лабораториясининг илмий ходими, сўнгра эса мудири бўлиб ишлади.

М. З. Ҳомидхонов 1946 йилда кандидатлик диссертациясини, 1960 йилда эса докторлик диссертациясини ёқлади. 1962 йилда унга профессорлик унвони берилади.

1956 йилда М. З. Ҳомидхонов Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига доимий ишлашга ўтиб, у ерда академиянинг Энергетика ва автоматика институти директори ҳамда лаборатория мудири этиб тайинланади. 1962 йилда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиумининг бош илмий секретарлигига сайланади ҳамда илмий педагогика ишларини давом эттиради.

1966 йилда унга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби фахрий унвони берилади. 1968 йили Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги этиб сайланади.

М. З. Ҳомидхонов электромеханика ва саноат ускуналарини автоматлаштириш бўйича йирик олим эди. У 100 дан кўпроқ илмий иш ёзди, 20 дан зиёд фан докторлари ва фан кандидатлари тайёрлади.

М. З. Ҳомидхонов ўзининг илмий педагогик ишини ижтимоий сиёсий фаолият билан боғлаб олиб борар эди. Бир неча бор Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати этиб сайланган эди, Ўзбекистон илмий-техника жамияти Ўзбекистон республика советининг раиси, Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳузуридаги илмий-техника тараққиётига кўмаклашувчи илмий тадқиқотлар кенгаши раисининг ўринбосари, Африка халқлари билан дўстлик ассоциацияси Ўзбекистон бўлими раисининг ўринбосари, Ўзбекистон касаба союзлари совети президиумининг аъзоси, бир қатор илмий кенгашларнинг аъзоси эди.

М. З. Ҳомидхонов фанни ривожлантириш ҳамда юқори малакали кадрлар тайёрлашдаги катта хизматлари учун Меҳнат Қизил Байроқ, «Ҳурмат Белгиси» орденлари, медаллар, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган эди.

Партия ва халқнинг содиқ фарзанди, таниқли олим, толмас меҳнаткаш, ажойиб ўртоқ ва дўстимиз Музаффар Зоҳидхонович Ҳомидхоновнинг ёрқин сиймоси қалбларимизда ҳамиша сақланади.

Ш. Р. Рашидов, И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, И. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Қ. К. Камолов, Н. М. Маҳмудов, Г. М. Орлов, С. Р. Расулов, С. У. Султонова, А. С. Абдалин, Р. Ҳ. Абдуллаева, Г. А. Габриельянц, С. К. Зиёдуллаев, И. В. Марцинюк, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев, У. А. Абдураззоқов, Ғ. А. Абдураҳмонов, М. А. Алиев, М. А. Зоидов, Б. А. Зайцев, У. А. Исамуҳамедов, Ў. А. Икромов, И. А. Ливерко, И. М. Мўминов, О. С. Содиқов, С. Ҳ. Сирожиддинов, Т. У. Умаров, Р. К. Шонеъматов.

МАНГУЛИККА ҲАЙКАЛ

Суратда: ҳалок бўлган комсомоллар хотирасига ўрнатилган ёдгорлик.
Г. Пун фотоси, (ЎзТАГ).

Майин шабада саф тортиб турган пионерларнинг алвон галстукларини тортқилаб ўйнарди. Ўрта бўй, сочларига оқ тушган, олтмиш ёшлар чамасидаги аёл уларга ҳавас билан тикилиб, ўзининг аччиқ ёшлигини ва жанговар курашларга лиқ тўла ўтмишини хотирлади:

...У ўн ёшлардаги жажжи қизалоқ эди. Кутилмаганда оғир бетобликдан меҳрибон волидаси ва жонкуяр отаси дунёдан кўз юмди. Қизчани болалар уйига топширишди. Меҳри қуёш мураббийлар қўлида ўсиб-улғайди. Пионерлар сафига қўшилди. 12-13 ёшлардаги шўх ва қувноқ қизча Тошкентнинг эски шаҳаридаги Чиғатой маҳалласида уйма-уй юриб хотин-қизларни паранжи ташлашга даъват этди.

Жасур қиз 1924 йилда ленинчи комсомоллар сафига аъзо бўлиб кирди. Сўнг «Қизил таёқчилар» отряди билан 1928 йилда босмачиларга қарши кураш учун Сурхондарёнинг Жарқўрғонига юборилди. Бу — ўтюрак ва ватанпарвар Хайринисо Содиқова эди. Хайринисо босмачилар билан бўлган олишувларда бошидан ўқ еб мункиб йиқилса-да, асир тушмади, улуғвор ниятидан қайтмади. Душманлар унинг бўғзига пичоқ қўйиб «ниятингдан қайт» дейишганда ҳам мустаҳкам иродаси букилмади... Хайринисо опа ана шуларни бир-бир кўз олдидан ўтказар экан, чуқур кўзларида шабнамдек ёш қалқди. Мана ҳозир у республика аҳамиятига молик пенсионер. Ўзбекистондаги ўнлаб мактабларда отряд советлари унинг номи билан аталади.

У кунларни ҳеч ким, ҳеч қачон унутмайди. Она-Ватанимизнинг озодлиги учун муқаддас жангларда қурбон бўлганлар хотираси халқимиз қалбида абадий яшайди. Ватан учун, халқ учун жонини фидо қилганлар ҳеч қачон унутилмайди. Республикамиз пойтахтининг Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат боғида 25 июнда Тошкент ёшлари, гражданлар ва Улуғ Ватан урушида қатнашган ветеран пионер ва комсомоллар, партия, комсомол, совет ташкилотларининг вакиллари тўпланишди. Бу ерда гражданлар ва Улуғ Ватан уруши йилларида ҳалок бўлган қаҳрамон-комсомоллар азиз хотирасига ўрнатилган ёдгорликнинг очилишига бағишланган катта митинг бўлди. Душманнинг оч биқинига тушираётган навқирон қалб комсомол сиймоси акс эттирилган ёдгорлик олдида Тошкент ҳарбий горнизони жангчилари ва пионерлар фахрий қоровулда туришди. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғофуржонов митингни очади. Совет Иттифоқи Қаҳрамони майор Абдусаттор Эшонқулов қизил лентани қирқиб, ёдгорликни очди.

— Қалбида Ватан, халқ меҳри тўлиб-тошган ўнлаб қуролдош дўстларим она-юрт халқ учун бир томчи қонларини ҳам аямай мамлакатимиз душманларига қарши курашдилар. Уларнинг кўпчилиги ана шу курашларда қаҳрамонларча ҳалок бўлишди, — деди ўз сўзида А. Эшонқулов—Бугун шу ҳаяжонли дамларда қуролдош дўстларим Юрий Ивлиев, Қудрат Суюнов, Ғулом Ёқубов, Тўйчи Эргашитов ва Владимир Шаландинлар номини ҳурмат ва эҳтиром билан тилга оламан.

Митингда Совет Иттифоқи Қаҳрамони Юрий Ивлиевнинг онаси Валентина Ипполитовна ва «Союзхлопкомаш» заводи асбобсозлик цехининг мастери Жўра Мамадалиевлар нутқ сўзлашди.

Ёдгорликни ҳайкалтарошлар Анвар Аҳмедов, Юрий Киселев, Иван Клиницкий ва архитектор Евгений Ефремовлар ижод қилишган. Монумент остида шинамгина музей жойлашган бўлиб, унда республикамиз ленинчи комсомолининг бугун ва ўтмиши ҳақида ҳикоя қилувчи фото кўргазмалар, муҳим ҳужжатлар ўрин олган.

Ҳ. ҚОДИРОВ.

ЖОНКУЯР

Фориш районидаги Киров номли совхоз паррандачилик фермасининг толмас жонкуяри Ойқиз Шекербекова ўз касбининг моҳир устаси. У бир неча йиллардан буён товуқчилик фермасида ҳалол меҳнат қилиб ҳурмат қозонди. Моҳир товуқбоқар паррандаларнинг семиз ва соғлом ўсишини таъминлаб, давлат планларини ҳар доим ошиғи билан бажариб келмоқда.

Фермада ҳозир 5 мингта товуқ боқиляпти. Уларнинг 3 мингтасидан тухум олинади. О. Шекербекова тухум топшириш биринчи квартал планини икки ойда, ярим йиллик планни эса, тўрт ойда бажариб қўйди.

А. ҚУНИШЕВ.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИНИНГ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ХАСКОВОГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Тошкент области партия ходимларининг делегацияси 26 июнда Болгария Халқ Республикасининг Хасково округига жўнаб кетди.

Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов бошчилигидаги делегация аъзолари Хасково округида бир ҳафта туриб, у ерда Ўзбекистоннинг пойтахт области билан бир неча йилдан бери доимий алоқа қилиб турган мана шу округ партия ташкилотларининг иш тажрибаси билан танишадилар. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, совет ва касаба союз органларида кўп йиллар, самарали ишлаганлиги ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия комиссиясининг раиси Жўра Хўжаевни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Бухоро ип-газлама комбинати бунёдкорлар шижоати билан жадал қад ростлаяпти. Суратда: участка мастери Зайнитдин Мавлонов. У раҳбарлик қилаётган участка қурувчилари белгиланган топшириқларни ошириб бажаришаётир.

В. Сироткин фотоси.

ТОШКЕНТ МЕТРОСИ УЧУН

Самарқанд область Нурота районидаги «Ғозғон» мармар кони ишчи, инженер-техник ходимлари Тошкент метроси қурилишига кўплаб мармар етказиб бериш учун ғайрат билан ишлаётирлар. Корхона ишлаб чиқариш қуввати илгариги йиллардагига нисбатан 20 процент оширилди. Мармар қазиб олувчи машиналар, асбоб-ускуналар сони кўпайди. Кон ишчилари Тошкент метроси учун ҳар ойда 50 тонна ўрнига 75 тоннадан зиёд мармар жўнатиб туришибди.

Л. ЭРГАШЕВ.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»

журналининг июнь сони босмадан чиқди. Унда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Рашидовнинг «Интернационал тарбиянинг қудратли қуроли» сарлавҳали мақоласи эълон қилинган.

«СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги олдидан» бўлимида тарих фанлари кандидати М. Охунованинг «Ишчилар синфи—совет жамиятининг етакчи кучи», Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти фалсафа ва илмий коммунизм кафедраси ўқитувчиси Ш. Қурумбоевнинг «Пахтакор республикаларнинг социалистик мусобақаси» сарлавҳали мақолалари ҳамда СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик муносабати билан лекция, доклад, суҳбат ва назарий конференцияларнинг тахминий тематикаси берилган.

Педагогика фанлари кандидати Ж. Тожиевнинг «Ёш авлодга таълим беришни унумдор меҳнат билан боғлаб олиб борайлик», юридик фанлари доктори Б. Пинхасов ва юридик фанлари кандидати Б. Блиндерларнинг «Ҳуқуқ пропагандасининг баъзи масалалари ҳақида» сарлавҳали мақолалари ҳам журнал саҳифасидан ўрин олган.

«Тўққизинчи беш йилликнинг иқтисодий проблемалари» рубрикаси остида Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик академиясининг мухбир аъзоси, Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг ректори А. Имомалиев «Совет пахтачилигини янада юксалтиришнинг зарур масалалари» сарлавҳали мақоласи билан қатнашган.

Партия ўқуви системаси пропагандистлари ва тингловчиларига ёрдам бўлимида сиёсий иқтисодни ўрганишда КПСС XXIV съезди материалларидан фойдаланиш ҳақидаги материал берилган.

Шунингдек, журналнинг «Партия турмуши», «Муҳим саналар ва воқеалар», «Халқаро темаларда» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материалларни ўқиш мумкин.

ЁДГОРЛИК

ТАҚРИЗ ЎРНИДА

Баъзан кишилардан «Нега уруш ҳақида асарлар кўп? Кинофильмларнинг кўпи уруш ҳақида. Кўп китоблар уруш ҳақида», —деган гапларни эшитиб қоламан. Халқимиз тинчликни истайди, тинчлик сиёсатимиз билан фахрланади, урушдан нафратланади. Лекин Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган мард ўғлонларни, ҳозирги тинч, фаровон ҳаётимизни деб қон тўкканларни ҳеч ким унутмайди, уларнинг хотирасини муқаддас сақлайди.

Улуғ Ватан уруши иштирокчилари, мардлик ва жасорат билан жанг қилган оталаримиз, акаларимиз ҳақида ёзилган ҳар бир китоб, ҳар бир фильм ҳам уларга тикланган ёдгорликдир. Истеъфодаги гвардиячи майор Маҳмуд Йўлдошевич Зуфаровнинг яқинда босмадан чиққан китоби1) ҳам шонли Кантемир дивизиясига, Ватан озодлиги йўлида қурбон бўлган жангчиларга бағишланган.

Урушнинг энг қийин дақиқаларида, душманнинг ўқ ёмғири бош кўтаришга имкон бермаган пайтларда командир ва комиссарларнинг:

— Коммунистлар олға! — хитоби янграган. Коммунистлар ҳамиша олдинги маррада бўлганлар, ўз жасоратлари билан жангчиларни ғалабага руҳлантирганлар. Китоб автори жанг майдонида тобланган офицергина эмас, ҳамиша олға ундовчи коммунистларнинг бири—бригада штаби партия ташкилотининг секретари эди. Шунинг учун ҳам китобнинг ҳар бир боби гвардиячи Кантемир дивизиясининг шонли жанговар йўли ҳақида, гвардиячилар тўғрисида ҳаяжон билан ҳикоя қилади.

Дивизия Дон қирғоқларидан Прагагача шонли йўлни босиб ўтди. Гвардиячилар дивизия байроғини шон-шуҳратга буркадилар. Улар орасида ўзбек халқининг фарзандлари ҳам кўп эди. Ёзувчи Николай Островский номи билан боғлиқ бўлган Шепетовка шаҳрини озод қилишда старший лейтенант Ҳабибулла Ҳайдаров, тошкентлик Умар Хўжаевлар ватанпарварлик намуналарини кўрсатишди. Командирни ўлимдан сақлаб қолиш учун кўксини қалқон қилган сирдарёлик Бозорбой Ўринбоев, қўл жангида қирқдан ортиқ фашистни қийратган, душман пулемётини қўлга тушириб, зарбини ўз эгаларига қаратган Миртемиров, Махтиев, самарқандлик жангчилар Нурмуҳамедов, Ҳидиров, Файзуллаев, жасур разведкачилар қўқонлик Аширхон Юсупов, Ҳайдар Мамажонов ва бошқа жуда кўп жангчиларнинг жасорати мадҳ этилади китобда.

Жанговар эпизодлар қуруқ баён қилинмайди. Автор ён дафтаридаги ёзувлардан, сатрларни кўчиради, бу сатрлар воқеалар тафсилотини хотирлашга, уларни жонли, қизиқарли баён этишга ёрдам беради. Шахсий ёзишмалар, жанговар маълумотлар, фронт газеталаридан олинган парчалар воқеалар мазмунини, қаҳрамонлик, оммавий жасорат сирларини очиб беришга хизмат қилади. Александр Матросов жасоратини такрорлаган Василий Пошехонов, душманга қарши сўнгги нафасигача курашган Қурбон Мирзаев, қўлида граната билан ўзини душман танки остига ташлаган Султон Жўраев... Ўзбек жангчиларининг Улуғ Ватан урушида иштирокининг янги саҳифалари бу.

Ёдимда: М. Зуфаровнинг уруш хотираларидан газетада парча босилганда редакцияга, автор номига ўнлаб хатлар келган эди. Бу хатларни ўз фарзандларини, қариндошларини урушда номнишонсиз кетди, деб юрган уларнинг исмларини Маҳмуд Йўлдошевич мақоласида ўқиб, дарак топганлар ёзган эдилар. Шунинг ўзи ҳам китобнинг қимматини баҳолашда бир мезон. «Гвардиячилар» ана шундай жангчиларга тикланган яна бир ёдгорликдир.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ.

1. «Гвардейцы» — издательство «Узбекистан» 1972 год.

СУРХОН САДОЛАРИ

Ўзбекистон телевизион фестивали

«Марҳабо, талантлар» деб ном олган ўзига хос телевизион саҳнага бу сафар сурхондарёлик санъат ҳаваскорлари чиқдилар. СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган талантлар фестивалининг бу сафарги кўриги ҳам хор коллективларининг чиқишларидан бошланди. Саҳнада «Ватан ҳақида қўшиқ» янграйди. Бастакор Собир Бобоевнинг бу қўшиғини Термиз районидаги Жданов номли колхознинг хор коллективи яхши ижро этди. Ҳалил Шамсиддинов бошчилигида тайёрланган «Илила ёрим» номерни ҳам муҳлислар олқишладилар. Бу коллективнинг чиқишлари бир овоздан 10 балл билан баҳоланди. Иккинчи хор коллективи — Ойбек номидаги Термиз педагогика институти талантлари — бўлажак педагоглар «Шоймардон» ҳамда «Чаманда гул» қўшиқларини маҳорат билан ижро этиб, эътибор қозонишди.

Термиздаги «Правда» номли ўрта мактаб чангчи қизларининг «Келди баҳор» ва «Қари наво» куйларини кўпчилик завқланиб тинглади. Сорахон Завқиева раҳбарлик қилаётган бу ансамблнинг ижрочилик маҳорати 9 баллга лойиқ деб топилди. Термиз маданият уйи қошидаги халқ чолғу асбоблари оркестри ижро этган «Байрам увертюраси» жюри аъзоларида катта таассурот қолдирди. Денов шаҳар аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комбинати ходимаси Раъно Аминованинг «Муножот»и қизғин олқишларга сабаб бўлди.

Шеробод район Ленин номли колхозидан Салим Каримов, педагогика институти талабалари Зулфия Нормуродова билан Лутфия Норбобоева, Бойсун район «Узсельхозтехника» бирлашмаси савдо базасининг директори Равшан Абдураимовларнинг қўшиқлари 10, 9, 8 баллга муносиб кўрилди.

Сурхондарёлик санъат шайдолари халқ талантлари кўриги эстафетасини қорақалпоғистонликларга узатишди.

Планетамизда

ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР ХАБАРЛАР.

АМЕРИКА—ХИТОЙ АХБОРОТИ

ПЕКИН. (ТАСС). Хитой Халқ Республикасининг бош министри Чжоу Энь-Лай ва Хитойнинг бошқа расмий кишилари АҚШ президентининг миллий хавфсизлик бўйича ёрдамчиси Г. Киссинжер билан 19-23 июнда Пекинда олиб борган музокаралари тўғрисидаги расмий ахборотни Синьхуа агентлиги эълон қилди. «Музокаралар, дейилади ахборотда, кенг, жиддий ва ошкора йўсинда ўтди». Бу музокаралар ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни нормаллаштиришга кўмаклашиш хусусида конкрет маслаҳатлашиб, ҳар икки мамлакатни қизиқтираётган масалалар устида фикрлашиб олишдан иборат бўлди. Никсоннинг Хитой Халқ Республикасига қилган визитидан сўнг эълон қилинган Хитой-Америка Қўшма ахборотида кўзда тутилган бу музокаралар «фойдали бўлди», дейилади ахборотда.

ҲАМ ПРОФЕССИОНАЛ, ҲАМ ҲАВАСКОР

Инглиз Жекки Стюарт бутун дунёга энг кучли профессионал автомобиль пойгачиларидан бири сифатида машҳур кишидир. У қарийб ҳар шанба, якшанба куйилари пойгаларда қатнашади. Қатнашганда ҳам катта муваффақиятларга эришади ва катта-катта гонорар ва пул мукофотлари олиб туради. Аммо Жекки ўзининг сўзларига кўра, ҳаммасидан ҳам... мерганликни яхши кўради мерганлик унинг эрмагидир. У айни шу мерганликда катта муваффақиятларга эришмоқчи. Сўнгги вақтларга қадар у яхши натижаларга эришолмай келарди. Лекин яқинда Стюарт машқ чоғида иргитилган 50 та тахсимчадан 49 тасини уриб туширди. Жуда яхши натижа! Эҳтимол энди Стюартни инглиз мерганлари олимпиада командасига таклиф қилишар. (ТАСС).

ИРОҚ ХАЛҚИНИНГ КУРАШИ БИЛАН БИРДАМЛИК

БАҒДОД. (ТАСС). Жаҳон Тинчлик Кенгаши Ироқ халқининг империализмга қарши олиб бораётган кураши билан бирдам эканлигини билдиради ва «Ирак петролеум компании» ғарб нефть монополияларининг мол-мулкини давлат ихтиёрига олиш тўғрисидаги Ироқ ҳукуматининг қарорини тўла қўллаб-қувватлайди. Нефть монополияларининг давлат ихтиёрига олиниши ироқ халқининг ғалабасигина бўлиб қолмай, шу билан бирга жаҳондаги барча антиимпериалистик ва прогрессив кучларнинг ҳам катта ғалабасидир, деди Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Бош секретари Ромеш Чандра бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида сўзлаган нутқида.

Жанубий Вьетнам озодлик халқ қуролли кучларининг ватанпарварлари душманга жиддий зарбалар беришяпти. Фақат бир ҳафта ичида Контум вилоятида душманнинг 800 солдати сафдан чиқарилди. Суратда: Озодлик халқ қуролли кучларининг жангчилари душманга қарата ўт очмоқдалар.

ВИА—ТАСС фотоси.

КИССИНЖЕРНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ВАШИНГТОН, 26 июнь. (ТАСС). АҚШ президентининг миллий хавфсизлик бўйича ёрдамчиси Г. Киссинжер Вашингтонда ўтказилган матбуот конференциясида гапириб ўзининг Хитойга қилган сафари ва у ерда уч ярим кун турганлиги хусусида мухбирларнинг бир қанча саволларига жавоб берди. Киссинжер Хитой Халқ Республикасининг бош министри Чжоу Энь-Лай билан олиб борилган музокараларга ҳаммаси бўлиб тахминан 24 соат вақт кетганлигини айтди.

«Музокараларнинг асосий мақсади, деди сўнгра у, аввало Хитой—Америка муносабатларини ва бу муносабатларни янада яхшиламоқ учун кўриладиган конкрет чораларни муҳокама қилишдан, шунингдек халқаро аҳволни умумий тарзда кўриб чиқишдан иборат бўлди».

Президент ёрдамчисига ҳамроҳ бўлиб борган Американинг расмий кишилари айни бир вақтда Америка—Хитой савдоси масалалари устида музокаралар олиб бордилар.

Киссинжер Пекиндаги музокараларнинг мазмунини айтиб беришдан бош тортиб, «олиб борган суҳбатларимнинг тафсилотини айтиб ўтирмайман» деди. АҚШнинг катта мансабдор кишиларининг Шанхай ахборотида кўрсатиб ўтилганидек Пекинга визит қилиб бориши «мунтазам равишда ўтказилаверади» деди Киссинжер.

Киссинжернинг айтишига қараганда, Пекиндаги учрашувларда «Вьетнам анчагина батафсил муҳокама қилинган».

Сўнгра Киссинжер АҚШ ҳукуматининг Вьетнам проблемасига доир маълум позициясини яна бир марта айтиб ўтди ва Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилиш, шу жумладан Шимолий Вьетнамнинг Хитой чегарасига яқин районларини бомбардимон қилиш давом эттирилаверади, деган гапни айтди.

У мухбирларнинг саволларига жавобан, Вьетнамдаги уруш АҚШ учун «жиддий, тинкани қуритадиган ва кўп жиҳатдан фожиона тажриба» бўлди ва «шу сабабли урушнинг тўхтатилишидан ҳеч бир мамлакат АҚШ сингари шу қадар бевосита манфаатдор эмас» деб эътироф қилди.

Бироқ Киссинжер Вьетнамга бағишланиб Парижда ўтказилаётган музокаралар столига АҚШ делегацияси қачон қайтиб келади деган саволга жавоб беришдан бош тортди. У АҚШ ҳукумати музокаралар олиб бориш йўли билан урушнинг бартараф қилинишига эришишга «маҳкам бел боғлаган» ва бу можаронинг фақат ҳарбий йўл билангина ҳал этилишига интилаётгани йўқ», деган сўзни айтиш билан кифояланди. «Бизнинг асосий сиёсатимиз шуки, деди Киссинжер, Вьетнамдаги уруш Парижда ёки биз билан Шимолий вьетнамликлар бевосита музокара олиб борадиган бошқа бирор жойда бир ёқлик қилинади. Шу сабабли, модомики, бу можаро ниҳоят бартараф қилинадиган бўлса бунга Шимолий Вьетнам ва Америка делегациялари ўртасида бевосита музокаралар олиб бориш йўли билан эришилади, деб кутмоқдамиз».

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ ЛОНДОН. Англиядаги «Ллойд Эвиэйшн Хол Дингс» авиакомпаниясининг юзта пассажири автобусда аэропортга бораётганида шу компания синганлиги маълум бўлиб қолди. Автобус дарҳол тўхтатилиб пассажирлар машинада тунаб қолдилар, чунки рейс бекор қилинганди ва фирма пассажирларни меҳмонхонада ўрин билан таъминлай олмасди. Пассажирларнинг тўлаган пулларини ҳам ҳеч ким қайтариб бермоқчи эмас.

Компания синиши қурбонларининг шикоятлари сон-саноқсиз. Аммо булар орасида содир бўлган ҳодисанинг яхши бир томонини кўра олган оптимистлар ҳам топилиб қолди. Улар самолёт осмонда учиб кетаётганида фирма синса борми, кўп кўнгилсиз иш бўларди, деган истеҳзоли гаплар айтишди. Ўшанда бизни самолётдан тушира бошлаган бўлур эдилар. Ахир, суд ҳукми ҳеч тўхтовсиз бажо келтирилмоғи керак-да.

✦ ТОКИО. Хонсю ороли билан Кюсю оролини боғловчи темир йўл тоннелини қуриш ишлари қизғин бормоқда. Каммон бўғози тубининг остида 18.700 метрга чўзиладиган тоннель дунёда шу типдаги энг катта иншоотлардан бири бўлади.

Тоннель 1975 йилгача қуриб битказилмоқчи. Айни маҳалда бу ерда узунлиги 1068 метрга борадиган автомобиль кўприги қурилмоқда. Кўприк 1973 йилдаёқ ишга тушади.

Ҳозирги вақтда япон архипелагининг асосий ороллари бўлмиш Хонсю билан Кюсю денгиз туби остидан ўтувчи темир йўл ва автомобиль тоннеллари билан боғланган бўлсада, аммо улар туну кун пассажир ва турли юк ташиётган поезд ҳамда автомашиналар оқимини уддалай олмаяпти.

✦ БОНН. Бундесвер ҳарбий ҳаво кучларининг «Ф-104 Старфайтер» типидаги қирувчи самолёти Аризона штатида (АҚШ) машқ қилиб учаётган чоғида қулаб тушди. Учувчи ҳалок бўлди. ГФР мудофаа министрлиги шу тўғрида хабар қилди. Шундай қилиб, бундесвер авиация фалокатлари натижасида шу типдаги 155 самолётидан маҳрум бўлди ва 73 учувчидан ажралди. (ТАСС).

О МИНИАТЮРАЛАР

— Хоним, мени кечирасиз, сиз маҳаллий ёрдам кўрсатиш жамиятининг раисаси эмасмисиз?

— Ҳа, шундай, нима эди?

— Сиз жуда қашшоқ бир оилага ёрдам кўрсата олмайсизми?

— Жуда мумкин-да. У қандай оила экан?

— Эр-хотин, бемор бувиси ва ўнта майда бола. Улар кўчириб юборилиш арафасида. Чунки уй хўжайинига анча пайтдан буён ижара ҳақини тўлашмайди.

— Сиз уларнинг кими бўласиз?

— Мен ўшалар яшайдиган уйнинг эгасиман.

* * *

Бир қиз дугонасидан сўради:

— Ўқиётган китобинг қизиқ эканми?

— Ҳа, жуда романтик воқеаларки. Шу билан бирга фожиали ҳам экан.

— Қандай ҳодиса юз берар экан?

— Биласанми, асарнинг сўнгги бобида қаҳрамон ўз хотинининг олдига қайтиб келар экан!

* * *

— Сен мени севасанми? — дея сўради қиз эркаланиб.

— Албатта, — дея жавоб берди йигит мулойимлик билан.

— Кейин менга уйланасанми?

— Суҳбат мавзуини ўзгартириб туришга жуда ёмон ўрганиб қолибсан?!

* * *

Биринчи дайди:

— Мен миллион крон пуллик бўлгим келяпти.

Иккинчи дайди:

— Ярмини менга берган бўлармидинг?

Биринчи дайди:

— Нимага энди ярмини? Балки сен ҳам миллионлик бўлишни хоҳларсан.

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДА

Бенгал халқининг миллий озодлик кураши туфайли Покистоннинг шарқий қисмида Бангладеш давлати вужудга келди. Бу янги давлатнинг майдони 141 минг квадрат километр бўлиб, аҳолиси 75 миллион киши, шундан 98 проценти бенгаллардир. Аҳолиси жиҳатидан Бангладеш дунёда 8-ўринда туради. Унинг пойтахти Дакка шаҳрида 1 миллион киши истиқомат қилади.

Бангладеш аграр мамлакатдир. Аҳолининг 85 проценти қишлоқ хўжалиги билан шуғулланади. Асосан шоли, жут, чой ва шакарқамиш етиштирилади. Меҳнат қўл кучида бажарилади. Саноати кам тараққий этган. Саноатда атиги 200 минг киши ишлайди.

Покистоннинг ҳукмрон доиралари шарқий вилоятдан ярим мустамлака сифатида фойдаланиб келарди. Шарқий Покистонга давлат бюджетининг атиги учдан бири сарфланган ҳолда мамлакат барча даромадининг 70 проценти олинарди. 1965 дан 1970 йилгача Шарқий Покистоннинг иқтисодий тараққиёти учун 16,6 миллиард рупий (жон бошига 240 рупий) ажратилган бўлса, Ғарбий Покистонга 29,7 миллиард рупий (жон бошига 521 рупий) ажратилган эди. Ғарбий Покистон капитали марказий маъмурлар ёрдами билан Шарқий Покистон экономикасининг муҳим тармоқларини эгаллаб олган эди. Мамлакатдаги граждан маъмурияти ва ҳарбий кучлар раҳбар лавозимларининг 90 процентдан зиёдрогини Ғарбий Покистон ҳукмрон доирасининг вакиллари эгаллаб турарди. Бенгалларнинг миллий маданияти ва урф-одатлари чеклаб қўйилганди. Буларнинг ҳаммаси бенгалларда норозилик туғдирди ва улар Ғарбий Покистон раҳбар доираларига қарши курашга отландилар.

Эндиликда озод Бангладеш республикаси ўз экономикасини тиклаш ишларини жадаллаштирмоқда. «Ҳозир бизнинг олдимизда турган энг муҳим вазифалар, — деди шайх Мужибур Раҳмон яқинда радио орқали гапириб, — қишлоқ хўжалиги, саноат, молия системасини ривожлантириш, қочоқларни тезроқ ишга жойлаштириш, аҳолини озиқ-овқат, уй-жой ва кийим-бош билан таъминлашдан иборат». Бангладеш ҳукумати хусусий банкларни, ташқи савдонинг асосий тармоқларини, суғурта компанияларини, жут, тўқимачилик ва қанд фабрикаларининг миллийлаштирилганини эълон қилди. Чет эл капиталига қарашли бўлган заводлар устидан давлат назорати ўрнатилди.

Мустақил республика эълон қилиниши муносабати билан ҳукумат «Бангладеш учун зарур тадбирлар ва вазифалар программаси»ни қабул қилди. Бу программанинг асосини хўжаликни тиклаш, қочоқларни жойлаштириш, аҳолини озиқ-овқат билан таъминлаш сингари актуал масалалар ташкил этади. Хозир мамлакат экономиканинг асоси бўлган қишлоқ хўжалигини тиклашга киришди.

Бир қатор прогрессив давлатлар Бангладешга ёрдам қўлини чўзишди. Ҳозирги кунга қадар Ҳиндистон Бангладеш Халқ Республикасига қайтариб олмаслик шарти билан 1,2 миллиард рупийдан ташқари 300 миллион рупийлик қарз берди (100 рупий — 11 сўм 39 тийин).

1972 йилнинг 25 январида Совет Иттифоқи билан Бангладеш Халқ Республикаси ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилганлиги эълон қилинди. Сўнгра ҳар икки мамлакат ўртасида ҳамкорлик соҳасида илк қадамлар қўйилди. Савдо ва иқтисодий-техникавий битимлар имзоланди. Денгиз ва ҳаво йўллари очилди. Бош министр шайх Мужибур Раҳмоннинг расмий визит билан Совет Иттифоқига келиши ёш республика тарихида муҳим воқеа бўлди. Ўзаро ёрдам ва иқтисодий ҳамкорлик тўғрисида, жумладан СССРнинг ёрдами билан иссиқлик электр станцияси, радио эшиттириш станциялари, электр-ускуна заводи қуриб бериш тўғрисида битимлар имзоланди. Совет Иттифоқи Бангладеш Халқ Республикасига нефть ва газ қидирув ишларида, миллий кадрлар тайёрлаб беришда кўмаклашади.

Бангладеш Халқ Республикаси халқаро майдонда мустаҳкам позицияга эга бўлиб бораётир. Ҳозиргача уни 50 дан зиёд давлат таниди. Дўст мамлакатларнинг, энг аввало СССР ва Ҳиндистоннинг ёрдамига таяниб ёш Бангладеш Халқ Республикаси янги жамият қурмоқда. Бу янги йўлда унга муваффақиятлар тилаймиз.

Евг. БЛОК,
«Совет Ўзбекистони»нинг халқаро шарҳловчиси, доцент.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА. 12.35 — Янгиликлар. 12.45 — Моҳир қўллар. 13.15 — **Олтин соат** (бадиий фильм). 14.30 — Чўллар яшнар инсон қўлида. 15.00 — Симфония оламига саёҳат. 16.00 — Шахмат мактаби. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Қувноқ пионер ёзи. 18.30 — Ахборот. 18.45 — **Қувондиқ Искандаров куйлайди.** 19.20 — Адабий кўрсатув. 20.00 — Коммунист ва давр (Москва). 20.30 — Ахборот. 20.45 — Пойтахтимиз меҳмонлари. 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — Пойтахтимиз меҳмонлари. 23.30 — Чолғу куйларидан концерт. 24.00 — **Футбол:** — «ТОРПЕДО» — «ДИНАМО» (Минск).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.15 — МОСКВА. 18.20 — Янгиликлар 18.25 — Спектакль. 19.00 — Кинопрограмма. 20.00 — Инсон ва қонун (Тошкент). 20.30 — **Қироллар сардори** (бадиий фильм). 22.00 — «Здоровье». 22.30 — Совет музикаси кечаси.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. 20.55 — Реклама. 20.05 — **Серёжа** (бадиий фильм).

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт. 8.25 — Ўзбекистон композиторларининг қўшиқлари. 9.30 — Москва. «Ер ва эл» радиожурнали. 10.25 — Э. Воҳидов шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 11.15 — Институт ва лабораторияларда». 11.30 — **С. Жалил.** Квартет. 12.15 — Ватан ҳақида куйлаймиз (концерт). 13.30 — Ўзбекистон композиторлари асарларидан концерт. 16.10—Давлат мукофотига тавсия этилган асарлар. **Р. Бобожон.** «Об-ҳаёт». 16.50 — «Правда» газетасининг обзори. 18.00 — Ўзбекистон дони (русча). 18.10 —Енгил куйлар. 18.40 — Спорт эшиттириши. 19.20 — Қорақалпоқ қўшиқлари. 20.00 — «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. 20.50 — Саломатлик — туман бойлик. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт. 22.15 — Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Э. Жалилова ва М. Ғофуров куйлайди.** 22.40 — «Дружба народов» журнали саҳифаларида. 23.10 — Дам олиш концерти.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—**Новосибирск академик опера ва балет театрининг гастроллари:** 27/VI да бир актли балетларнинг кечаси — **Шчелкунчик; Ленинград достони- Қиз ва безори:** 28/VI да **Фауст.**

КИНО

Рам ва Шам: «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «КЎКЧА», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «ДРУЖБА», (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кундуз соат 3 ярим кеч соат 8 да).

Зулматдан зиё — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ (кундуз ва кечқурун);

Фреди, биринчи ур — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Ромео ва Жульетта — ҲАМЗА НОМЛИ (кундуз ва кечқурун).

Яланглик — «МОСКВА» (кундуз соат 12 ва 2 да).

СССР Алоқа министрлиги
ТОШКЕНТ АЛОҚА ЭЛЕКТРОТЕХНИКА ИНСТИТУТИ
киpиш имтиҳонларига тайёрлаш бўйича пуллик курсларга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўзбекистон ССР областларида яшовчи ва Алоқа институтига кирувчи кишилар қабул қилинади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади. Эҳтиёжи борлар ётоқхона билан таъминланди.

Ўқиш муддати — бир ой. Ўқитиш ҳақи — 10 сўм. Машғулотлар 1 июлдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент 87. Энгельс кўчаси, 108-уй. Телефонлар- 35-11-50, 35-10-40.

«Спортлото» ўйини ишқивозларининг диққатига!

Марказий «Юбилей» спорт залида

30 июнь кеч соат 7 да

«Спортлото» ўйинининг XVIII Бутуниттифоқ тиражи ўтказилади.

ПРОГРАММАДА:

тираж ва «АЛЛО, БИЗ ТАЛАНТЛАРНИ ИЗЛАЙМИЗ-72» Бутуниттифоқ конкурсининг лауреати **«СИНТЕЗ» АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ**

Ишқивозлар, марҳамат қилинг!

Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги
27 ИЮНЬ ЭРТАЛАБ СОАТ 10 ДА «БИЛИМЛАР УЙИ»ДА

САРТАРОШЛАРИНИНГ IV РЕСПУБЛИКА КОНКУРСИСНИ ЎТКАЗАДИ

Конкурсда юқори малакали усталар, Бутуниттифоқ конкурслари қатнашчилари иштирок этади.

Янгича причёскалар, сартарошлик санъатининг янгиликлари намойиш қилинади.

28 июнда конкурс ғолиблари модельер-усталар, Республика Бутуниттифоқ ва Халқаро конкурслар қатнашчилари иштирокида намунали кўрсатувлари ўтказилади.

Конкурсга марҳамат!

РЕСПУБЛИКА ЭЛЕКТРОТЕХНИКА МЕДИЦИНА ТЕХНИКУМИ
1972—1973 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Рентген ва электр медицина **аппаратлари монтажи ва созлаш бўйича техник, фельдшер** (фельдшер бўлимини тамомлаганлар рентген лаборанти бўйича ихтисослаштирилади).

Ўқув юртига ўрта маълумотли 30 ёшгача бўлган кишилар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 2 ярим йил.

Кирувчилар директор номига ариза, ўрта маълумот тўғрисида ҳужжат, медицина справкаси (286-форма), **таржимаи ҳоли, 3 фотосурат (3x4 сантиметр ҳажмида) топширадилар.**

Паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Рентген ва электр медицина аппаратлари монтажи ва ремонти бўйича техник бўлимига кирувчилар — **она тили** (ёзма), **математика** (оғзаки);

фельдшер бўлимига кирувчилар — **она тили** (ёзма), **химия** (оғзаки)дан **имтиҳон топширадилар.**

Кириш имтиҳонлари 1 августдан бошланади.

Ўрта мактабни олтин медаль билан тугатганлар кириш имтиҳонисиз қабул қилинадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-107: Нурхон кўчаси, 16 уй. (6, 14, 24) автобусларнинг «16 шаҳар касалхонаси» бекати. Телефон: 77-55-35. 77-45-25.

---

5 июлдан Тошкентда

ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ АНДИЖОН ОБЛАСТЬ МУЗИКАЛИ ДРАМА ВА КОМЕДИЯ ТЕАТРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ БОШЛАНАДИ.

ЭЪЛОНЛАРНИ КУЗАТИБ БОРИНГ!

Ўзбек совет энциклопедияси бош редакцияси коллективи Энциклопедия Бош таҳрир ҳайъатининг аъзоси, техника фанлари илмий секциясининг раиси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги

Музаффар Зоҳидхонович ҲОМИДХОНОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон энергетика ва автоматика илмий-тадқиқот институти институтнинг кекса ходимларидан бири, лаборатория бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби, Беруний номидаги Давлат мукофоти лауреати, техника фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги

Музаффар Зоҳидхонович ҲОМИДХОНОВнинг

фожиали ҳалок бўлганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон касаба союзлари республика советининг президиуми «Узсовпроф» Президиумининг аъзоси, республика илмий-техника жамияти советининг раиси

Музаффар Зоҳидхонович ҲОМИДХОНОВнинг

фожиали ҳалок бўлганлигини чуқур қайғу билан маълум қилади ва марҳумнинг оиласига, қариндошларига таъзия билдиради.

Ўзбекистон республика илмий-техника жамияти Совети жамият Советининг раиси, Ўзбекистон касаба союзлари республика совети президиумининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги

Музаффар Зоҳидхонович ҲОМИДХОНОВнинг

фожиали ҳалок бўлганлигини чуқур қайғу билан маълум қилади ва марҳумнинг оиласига таъзия билдиради.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП. ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330,683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 55—35, Урганч — 34—55, Фарғона — 4—29—44.

Б. — 143. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 04284.